संसदीय विवरण पुस्तिका

व्यवस्थापिका-संसद

(२०६३ - २०६४)

संघीय संसद सचिवालय

सिंहदरबार, काठमाडौं

संसदीय विवरण पुस्तिका

व्यवस्थापिका–संसद

(२०६३ – २०६४)

सम्पादक
संसदीय विवरण प्रकाशन समिति

संघीय संसद सचिवालय
सिंहदरबार, काठमाडौं
☏ ४२११८१२, ४२११९५६
URL: www.parliament.gov.np

यस विवरण पुस्तिकामा प्रकाशित विवरणहरु विभिन्न समयावधिमा संसदबाट सम्पन्न भएका र संसद एवं संसदीय पदाधिकारीहरुसँग प्रत्यक्ष रुपमा सचिवालयबाट भएका कामकारवाहीहरुलाई समेटेर तयार गरिएको हो । यसमा प्रकाशन समितिको व्यक्तिगत विचार रहेका छैनन् ।

प्रकाशन समिति

प्रकाशकः संघीय संसद सचिवालय

प्रकाशन संख्याः १००० प्रति

प्रकाशन मितिः २०७७ असार

सर्वाधिकार © : संघीय संसद सचिवालय

आवरण चित्रः प्रतिनिधि सभा भवन

मुद्रकः संघीय संसद सचिवालय, अफसेट प्रेस

सम्पादकीय

पुर्नस्थापित प्रतिनिधि सभाबाट नेपाल अन्तरिम संविधान, २०६३ जारी भएपछि व्यवस्थापिका-संसदको गठन भयो । यस संसदले २०६३ साल माघ १ गतेबाट कार्य प्रारम्भ गरेको थियो र २०६४ साल माघ २ गतेसम्ममा तीनवटा अधिवेशन सम्पन्न भएको थियो । यस अवधिमा भएका संसदीय काम कारवाहीको विवरण विषयगत रुपमा तयार गरी यस पुस्तकमा समावेश गरिएको छ ।

संसदीय काम कारवाहीहरु औपचारिक र प्रक्रियागत रुपमा भएका हुन्छन् । सभा सञ्चालनको समयमा विद्यमान संविधान, सभा सञ्चालन नियमावलीमा भएका व्यवस्थाहरु र परम्पराको अनुसरण गरिंदै संसदीय कामहरु विगतदेखि हुँदै आएका छन् । यस अवधिमा पनि सोही बमोजिमको संसदीय गतिविधिहरु, काम कारवाहीहरु भएको पाइन्छ । संविधान सभाको माध्यमबाट नयाँ संविधान बनाउने कार्यको लागि संविधान सभाको निर्वाचन गर्नको लागि उचित वातावरण बनाउन र कानूनी एवं प्रशासनिक प्रबन्ध गर्न यो अवधिमा व्यवस्थापिका-संसदबाट महत्वपूर्ण काम भएको थियो ।

यस पुस्तकमा रहेका विवरणहरु तयार गर्न व्यवस्थापिका-संसदको अधिवेशनको अवधिका बैठकहरुको सूचनापत्र, विधेयक संग्रह, कार्यवृत्त आदिलाई मुल रुपमा आधार लिइएको छ । यसैगरी सचिवालयबाट प्रकाशित संसदीय गतिविधिहरुको समेत अध्ययन भएको थियो । यस पुस्तकबाट संसदीय कामको बारेमा जानकारी लिन चाहनु हुने संसदीय पदाधिकारीहरु, माननीय सदस्यहरु, खोज अनुसन्धानमा संलग्न सबैलाई उपयोगी हुनेछ भन्ने विश्वास लिएका छौं ।

अन्त्यमा व्यवस्थापिका-संसदको यस अवधिका यी अधिवेशनहरु संसदीय अभ्यासको नयाँ युगको शुरुआतको समय पनि भएकोले यस अवधिको गतिविधिलाई पुस्तकको रुपमा तयार गर्न समिति गठन भएको र यस समितिले कार्य शुरु गर्दा संघीय संसदको पाँचौं अधिवेशन चालु रहेको थियो । संसदको अधिवेशनको समयमा बैठकको कामलाई समय दिनुपर्ने भएकोले पुस्तक प्रकाशनको काममा पर्याप्त समय दिन सकिएन । पाँचौं अधिवेशनको अन्त्य पछिको समयमा यो कामलाई तीव्रताको साथ अगाडि बढाउने प्रयास भएपनि कोविड-१९ को विश्वव्यापि महाब्याधिको कारणबाट नेपाल सरकारले २०७६ साल चैत्र दोश्रो साताबाट देशभर लागू हुने गरी लकडाउनको घोषणा गरेको कारणबाट कार्यालयमा उपस्थित भई कार्य गर्न सक्ने अवस्था हुन सकेन । संघीय संसदको छैटौं अधिवेशनको तयारी एवं बैठक सञ्चालनको अन्य कामको लागि २०७७ साल वैशाख देखि सचिवालयमा उपस्थित हुनुपर्ने अवस्था रहन गएकोले समाजिक दूरी कायम राखी अधिवेशनका नियमित कामका साथै यो पुस्तक तयार गर्ने कार्य समेत गरिएको कुरा सवैमा जानकारी गराउन चाहन्छौं । पुस्तक सम्पादनमा सहयोग गर्नुहुने सञ्चार विज्ञ श्री शेखर अधिकारी लगायत प्रकाशनमा सहयोग गर्नुहुने सबैमा धन्यवाद दिन चाहन्छौं ।

प्रकाशन समिति

विषयसूची

क.सं.	शीर्षक	पृष्ठ नं.
१.	पृष्ठभूमि	१
२.	राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त दल	२
३.	ज्येष्ठ सदस्य	२
४.	व्यवस्थापिका-संसद सदस्य	३
५.	व्यवस्थापिका-संसदका पदाधिकारी	
	सभामुख	३
	उपसभामुख	४
	प्रधानमन्त्री	४
	अध्यक्षता गर्न मनोनीत सदस्य	४
	संसदीय दलका पदाधिकारी	५
	महासचिव	६
६.	अधिवेशनकाल	६
७.	समिति	
	विषयगत समिति	७
	विशेष समिति	७
	अन्य समिति	८
८.	प्रस्ताव	
	जरुरी सार्वजनिक महत्वको प्रस्ताव	८
	जरुरी सार्वजनिक महत्वको विशेष राजनैतिक प्रस्ताव	१०
९.	बजेट	
	वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम	१२
	राजश्व र व्ययको वार्षिक अनुमान	१२
	विनियोजन विधेयक	१२
१०.	प्रतिवेदन	
	विषयगत समितिको प्रतिवेदन	१३
	संवैधानिक आयोगको प्रतिवेदन	१४
	अन्य प्रतिवेदन	१४
	नेपाल सरकारबाट भएका सम्झौता	१५
	नियमावली मस्यौदा समिति	१५
११.	विधेयक	१५
	संविधान संशोधन	१६
१२.	अध्यादेश	१६
१३.	सन्धि/सम्झौता	१७
१४.	शोक प्रस्ताव	१८

क्र.सं.	शीर्षक	पृष्ठ नं.
१५.	स्थान रिक्तता	१९
१६.	नियम निलम्बन	२०
१७.	राष्ट्रिय धुन	२०
१८.	नियमापत्ति	२०
१९.	मन्त्रिपरिषद्	२१
२०.	निर्देश (Ruling) एवं ध्यानाकर्षण	२४
२१.	सार्वजनिक महत्वको वक्तव्य	२४
२२.	सदनमा अवरोध, नारा तथा घेराउ	२४

अनुसूची-१	**माननीय सदस्यको दलगत नामावली**	२५
अनुसूची-२	महिला माननीय सदस्यको नामावली	३७
अनुसूची-३	**व्यवस्थापिका-संसदका विभिन्न समिति**	३९
अनुसूची-४	विधेयक सम्बन्धी विवरण	६०
अनुसूची-५	**निर्देश (Ruling) एवं ध्यानाकर्षण**	६६
अनुसूची-६	सार्वजनिक महत्वको वक्तव्य	७०
अनुसूची-७	**सदनमा अवरोध, नारा तथा घेराउ**	७४

१. पृष्ठभूमि

सात राजनीतिक दल र नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी)को संयुक्त रुपमा भएको शान्तिपूर्ण आन्दोलनबाट प्रतिनिधिसभा पुनर्स्थापित भयो । यस आन्दोलनले संविधान सभाबाट नयाँ संविधान बनाउने, नेपाल राज्यको संचरना र राज्यशक्तिको बाँडफाँडमा आमुल परिर्वतन गर्न जनताको अभिमत जाहेर भएको थियो । संवैधानिक राजतन्त्रात्मक व्यवस्थाबाट गणतान्त्रिक व्यवस्थामा देशलाई लैजाने, समानुपातिक समावेशी सिद्धान्तलाई अवलम्बन गर्ने र देशलाई धर्म निरपेक्ष बनाउने जस्ता विषयहरु आन्दोलनका मूल विषयहरु थिए । आन्दोलनको बलमा नै प्रतिनिधिसभा पुनर्स्थापना भयो । सम्बत् २०६३ साल जेठ ४ गते प्रतिनिधिसभा घोषणा, २०६३ पारित भयो । यस घोषणाले जनआन्दोलनको उपलब्धीलाई संवैधानिक व्यवस्थाबाट संस्थागत नभएसम्म यसै घोषणाबाट निर्देशन हुनेछ भनी प्रतिनिधि सभामा जनताको सार्वभौमसत्ता रहेको घोषण गरिएको थियो । यस घोषणाले व्यवस्थापिकाका सम्बन्धमा, कार्यपालिका सम्बन्धमा, सेनाका सम्बन्धमा, राजपरिषद्का सम्बन्धमा, राजदरबारका सम्बन्धमा नयाँ व्यवस्था गरेको छ । साथै नागरिकताको समस्या समाधान गर्ने, राष्ट्रिय गानको परिवर्तन गर्ने, नेपाल धर्म निरपेक्ष देश हुने र अन्य विविध बिषयलाई समेटेर प्रतिनिधि सभा घोषणा पारित भएको थियो ।

सात दल र ने.क.पा.(माओवादी) का शीर्ष नेताहरुको मिति २०६३ कार्तिक २१ गतेको बैठकबाट ३३० सदस्य संख्या भएको अन्तरिम व्यवस्थापिका–संसद गठन हुने सहमति भएको थियो । व्यवस्थापिका–संसदमा सात राजनितिक दल र अन्य दलका हाल प्रतिनिधि सभा र राष्ट्रिय सभाका निर्वाचित सदस्य समेत गरी २०९ जना, ने.क.पा.(माओवादी)को तर्फबाट ७३ जना, जनवर्गीय तथा पेशागत संगठन, उत्पीडित जाति तथा क्षेत्रका प्रतिनिधिहरुबाट र राजनीतिक व्यक्तिहरुबाट ४८ जना गरी कुल संख्या ३३० रहने सहमति भएको थियो । संविधान सभाबाट संविधान जारी नहुँदासम्मको लागि अन्तरिम संविधान जारी गर्न आवश्यक ठानी २०६३ साल माघ १ गते नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ प्रतिनिधि सभाले पारित गरेपछि व्यवस्थापिका संसदको गठन भयो । सोही संविधानको धारा १६१ मा तत्कालिन प्रतिनिधि सभाका सदस्यहरु स्वतः व्यवस्थापिका–संसदका सदस्यमा परिणत हुने प्रवधान वमोजिम व्यवस्थापिका–संसद गठन भयो । संविधानले व्यवस्था गरे वमोजिम व्यवस्थापिका–संसदको पहिलो वैठक २०६३ साल माघ १ गते वेलुकी ८:३० बजे बसी अन्तरिम संविधान पारित गऱ्यो । अन्तरिम व्यवस्थापिका–संसदको तीन वटा अधिवेशन भएको थियो । उक्त अधिवेशन अवधिमा भए गरेका काम कारवाहीलाई विषयगतरुपमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

२. राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त दल

वि.सं. २०६३ साल माघ १ गते जारी भई सोही दिन लागू भएको नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को अनुसूची-२ मा व्यवस्थापिका-संसदमा प्रतिनिधित्व हुने दल र माननीय सदस्यहरुको नामावली उल्लेख भए बमोजिम व्यवस्थापिका-संसदको प्रथम देखि तेस्रो अधिवेशनसम्म (संविधानसभाको निर्वाचन अघिसम्म) राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त दलहरु निम्न बमोजिम रहेका थिए ।

क्र.सं.	दलको नाम	सीट संख्या
१.	नेपाली काँग्रेस	८५
२.	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी एमाले	८३
३.	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी माओवादी	८३
४.	नेपाली काँग्रेस (प्रजातान्त्रिक)	४८
५.	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	६
६.	नेपाल सद्भावना पार्टी (आनन्दीदेवी)	५
७.	नेपाल मजदुर किसान पार्टी	४
८.	जनमोर्चा, नेपाल	४
९.	राष्ट्रिय जनमोर्चा	३
१०.	वाममोर्चा	३
११.	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी(एकीकृत)	२
१२.	राष्ट्रिय जनशक्ति पार्टी	२
१३.	नेपाल सद्भावना पार्टी	१
	जम्माः	**३२९**

३. ज्येष्ठ सदस्य

व्यवस्थापिका-संसदको प्रथम अधिवेशनको २०६३ माघ १ र माघ ३ गतेको दुईवटा बैठक माननीय ज्येष्ठ सदस्य श्री बलबहादुर राईको अध्यक्षतामा बसेको थियो । ज्येष्ठ सदस्यको अध्यक्षतामा बसेको व्यवस्थापिका-संसदको दोस्रो बैठकबाट माननीय सदस्य श्री सुवास चन्द्र नेम्वाङ्ग सभामुख पदमा निर्विरोध निर्वाचित हुनु भएको थियो । नवनियुक्त मा सभामुखबाट सदनमा शपथ ग्रहण गरिसकेपछि सोही बैठकमा ज्येष्ठ सदस्यले नवनिर्वाचित सभामुखलाई आशन छोड्नु भएको थियो ।

४. व्यवस्थापिका-संसद सदस्य

यस अवधिमा सात दल र नेकपा माओवादीबीच मिति २०६३ कार्तिक २१ गते भएको ११ बुँदे सम्झौता अनुसार पुनर्स्थापित प्रतिनिधि सभाका तत्कालिन अवस्थामा कायम रहेका १९४ जना, तत्कालिन राष्ट्रिय सभाका कायम रहेका १४ जना र नेपालको अन्तरिम संवधानको धारा ४५ को उपधारा १ को खण्ड (ख) बमोजिम नेकपा माओवादीबाट मनोनीत ७३ जना, धारा ४५ को उपधारा १ को खण्ड (ग) बमोजिम ने.कां. बाट १० जना नेकपा एमालेबाट १० जना, नेकपा माओवादीबाट १० जना, ने.कां. प्रजातान्त्रिकबाट ६ जना, जनमोर्चा नेपालबाट ३, नेमकिपाबाट ३, ने.स.पा. (आनन्दीदेवी) बाट ३, संयुक्त जनमोर्चाको तर्फबाट ३ जना गरी जम्मा ३२९ सदस्य कायम रहनुभएकोमा उक्त सदस्यहरुको दलगत नामावली र महिला सदस्यहरुको नामावली अनुसूची-१ र अनुसूची-२ मा क्रमशः राखिएको छ ।

५. व्यवस्थापिका-संसदका पदाधिकारी

सभामुख

व्यवस्थापिका-संसदको प्रथम अधिवेशनको सभामुख पदको निर्वाचन २०६३ माघ ३ गते बुधबार माननीय ज्येष्ठ सदस्य बलबहादुर राईको अध्यक्षतामा बसेको बैठकमा सम्पन्न भएको थियो । जसअनुसार माननीय सदस्य श्री कृष्णबहादुर महराबाट "यस सभाका सदस्य श्री सुवास चन्द्र नेम्वाङ्गलाई सभामुख पदमा निर्वाचित गरियोस्" भनी प्रस्ताव प्रस्तुत भएको थियो । उक्त प्रस्तावको समर्थन गर्दै माननीय श्री आनन्दप्रसाद ढुंगाना, माननीय श्री महेन्द्रबहादुर पाण्डे, माननीय श्री टेकबहादुर चोखाल, माननीय श्री रामचन्द्र राय, माननीय श्री गोविन्द थारु, माननीय श्री कमानसिंह लामा, माननीय श्री सुनिल प्रजापती, माननीय श्री नन्दकुमार प्रसाई, माननीय श्री डिलाराम आचार्य, माननीय श्री नवराज सुवेदी र माननीय श्री यज्ञजीत शाहले छलफलमा भाग लिनुभएको थियो । माननीय सदस्य श्री सुवास चन्द्र नेम्वाङ्गलाई सभामुख पदमा निर्वाचित गरियोस् भन्ने एकमात्र प्रस्तावको सूचना प्राप्त भएकोले माननीय सदस्य श्री सुवास चन्द्र नेम्वाङ्ग व्यवस्थापिका-संसदको सभामुख पदमा राजनैतिक सहमतिबाट निर्विरोध निर्वाचित भएको घोषणा भएको थियो ।

नव निर्वाचित मा० सभामुख श्री सुवास चन्द्र नेम्वाङ्गले सोही दिन अर्थात् २०६३ माघ ३ गते सदन समक्ष सपथ ग्रहण गर्नुभएको थियो ।

उपसभामुख

२०६३ माघ ११ गते बिहीबारको बैठकमा मा० सभामुखले व्यवस्थापिका-संसदको उप-सभामुख पदमा "यस सभाका सदस्य श्रीमती चित्रलेखा यादवलाई उप-सभामुख पदमा राजनैतिक सहमतिबाट निर्वाचित गरियोस्" भन्ने एउटा मात्र प्रस्तावको सूचना प्राप्त हुन आएको व्यहोरा जानकारी गराउनु भएको थियो ।

त्यसपछि मा० श्री मातृकाप्रसाद यादवले "यस सभाका सदस्य श्रीमती चित्रलेखा यादवलाई उप-सभामुख पदमा राजनैतिक सहमतिबाट निर्वाचित गरियोस्" भनी प्रस्ताव प्रस्तुत गर्नुभएको थियो भने मा० श्री रामबहादुर विष्ट, मा० श्री परशुराम मेघी गुरुङ र मा० श्री सुशीला स्वाँरले उक्त प्रस्तावको समर्थन गर्नुभएको थियो।

मा० सभामुखले "यस सभाका सदस्य श्रीमती चित्रलेखा यादवलाई उप-सभामुख पदमा राजनैतिक सहमतिबाट निर्वाचित गरियोस्" भन्ने एकमात्र प्रस्तावको सूचना प्राप्त भएकोले यस सभाका सदस्य श्रीमती चित्रलेखा यादव व्यवस्थापिका-संसदको उप-सभामुख पदमा राजनैतिक सहमतिबाट निर्विरोध निर्वाचित भएको घोषणा गर्नुभएको थियो । साथै नव निर्वाचित मा० उप-सभामुख श्रीमती चित्रलेखा यादवले सदन समक्ष सोहीदिन मा० सभामुखबाट सपथ ग्रहण गर्नुभएको थियो ।

प्रधानमन्त्री

२०६३ चैत्र १८ गते आइतबार सम्माननीय प्रधानमन्त्री श्री गिरिजाप्रसाद कोइरालाले प्रधानमन्त्री पदबाट राजीनामा दिनु भएकोमा सोही दिन "नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३" को धारा ३८ को उपधारा (१) एवं व्यवस्थापिका-संसद नियमावली, २०६३ को नियम १४ को उपनियम (१) बमोजिम नेपालको प्रधानमन्त्री पदका लागि नेपाली काँग्रेसका सभापति एवं अन्तरिम व्यवस्थापिका-संसदमा नेपाली काँग्रेस संसदीय दलका नेता मा० श्री गिरिजाप्रसाद कोइरालालाई नियुक्ति गर्ने राजनैतिक सहमति भए अनुरुप सर्वसम्मतिले उहाँ प्रधानमन्त्री पदमा नियुक्त हुनुभएको थियो, साथै सोही दिन सम्माननीय प्रधानमन्त्रीले सदन समक्ष प्रधानमन्त्री पदको शपथ ग्रहण गर्नुभयो ।

अध्यक्षता गर्न मनोनीत सदस्य

मिति २०६३ फागुन १० गतेको बैठकमा मा० सभामुखले व्यवस्थापिका-संसद नियमावली, २०६३ को नियम १३ बमोजिम सभामुख र उप-सभामुखको अनुपस्थितिमा यस

अवधिको लागि बैठकको अध्यक्षता गर्न निम्नलिखित मा० सदस्यहरुलाई मनोनयन गरेको व्यहोरा जानकारी गराउनु भएको थियो ।

क्र.सं.	सदस्यको नाम	
१.	मा० श्री उमा अधिकारी रेग्मी	
२.	मा० श्री तारासम यङ्गया	
३.	मा० श्री तिलक परियार	२०६४/०४/०१ सम्म
४.	मा० श्री भरतकुमार शाह	
५.	मा० श्री रामकुमारी यादव	
६.	मा० श्री लेखनाथ न्यौपाने	
७.	मा० श्री सावित्री बोगटी (पाठक)	
८.	मा० श्री सुशीला नेपाल	
९.	मा० श्री श्रीमाया थकाली	
१०.	मा० श्री पूर्णकुमारी सुवेदी	२०६४/०४/२ बाट

संसदीय दलका पदाधिकारी

व्यवस्थापिका-संसदको यस अवधिको लागि निम्नानुसार दलीय पदाधिकारी मनोनयन भएको थियो ।

दलको नाम	दलका पदाधिकारी	पद	कैफियत
नेपाली काँग्रेस	श्री आनन्दप्रसाद ढुंगाना	मुख्य सचेतक	
	श्री रामबहादुर विष्ट	सचेतक	
नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	श्री महेन्द्रबहादुर पाण्डे	प्रमुख सचेतक	
	श्री परशुराम मेघी गुरुङ्ग	सचेतक	
नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी)	श्री दीनानाथ शर्मा	प्रमुख सचेतक	
	श्री जनार्दन शर्मा	सचेतक	
नेपाली काँग्रेस (प्रजातान्त्रिक)	श्री टेकबहादुर चोखाल	मुख्य सचेतक	कायम मिति २०६३/११/०६
	श्री गोविन्दबहादुर शाह	सचेतक	
राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	श्री गोविन्दविक्रम शाह	प्रमुख सचेतक	
नेपाल सदभावना पार्टी (आ.)			प्राप्त नभएको
जनमोर्चा नेपाल	श्री कमानसिंह लामा	मुख्य सचेतक	

दलको नाम	दलका पदाधिकारी	पद	कैफियत
	श्री अञ्जना विसंखे	सचेतक	
नेपाल मजदुर किसान पार्टी	श्री सुनिल प्रजापती	सचेतक	
राष्ट्रिय जनमोर्चा			प्राप्त नभएको
संयुक्त वाममोर्चा, नेपाल	श्री गणेश साह	प्रमुख सचेतक	
नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत)	श्री नवराज सुवेदी	सचेतक	
राष्ट्रिय जनशक्ति पार्टी			प्राप्त नभएको

महासचिव

२०६३ मंसिर ३ गतेको बैठकमा व्यवस्थापिका-संसदका निवर्तमान महासचिव श्री सूर्य किरण गुरुङ्गले मिति २०६४ साल कार्तिक २० गते देखि लागू हुने गरी दिनुभएको राजीनामा स्वीकृत भएकोले रिक्त महासचिव पदमा सचिवालयका सचिव श्री मनोहरप्रसाद भट्टराईलाई अर्को व्यवस्था नभए सम्मका लागि मिति २०६४ साल मार्ग २ गतेदेखि कार्यवाहक महासचिव पदमा नियुक्त गरेको व्यहोरा जानकारी गराइएको थियो ।

६. अधिवेशनकाल

२०६३ माघ १ गतेदेखि पुनर्स्थापित प्रतिनिधि सभाबाट नेपालको अन्तरिम संविधान जारी भई लागू भएपश्चात सोही दिनदेखि व्यवस्थापिका-संसद प्रारम्भ भएको थियो । यस व्यवस्थापिका-संसद अवधिभर जम्मा तीनवटा अधिवेशन र एउटा विशेष अधिवेशन सम्पन्न भएको थियो ।

अधिवेशन	प्रारम्भ मिति	अन्त्य मिति	जम्मा बैठक	जम्मा समय
प्रथम	२०६३/१०/०१	२०६४/०३/०३	५४	८९ घण्टा ४५ मिनेट
दोस्रो	२०६४/०३/१८	२०६४/०५/०७	४९	१४७ घण्टा ४० मिनेट
विशेष	२०६४/०६/२४	२०६४/०७/१८	१०	२६ घण्टा ५ मिनेट
तेस्रो	२०६४/०८/०३	२०६४/१०/०२	३२	३० घण्टा १० मिनेट

७. समिति

नेपाल सरकारलाई व्यवस्थापिका-संसद प्रति उत्तरदायी र जवाफदेही बनाउन, सरकारबाट भए गरेका काम कारवाहीको अनुगमन र मुल्यांकन गरी आवश्यक निर्देशन वा राय सल्लाह दिन समेतको लागि यस अवधिमा व्यवस्थापिका-संसद अन्तर्गत निम्नलिखित १४ वटा विषयगत समितिहरुको गठन भएको थियो ।

विषयगत समिति (गठन मितिः २०६३ फागुन १०)

क.सं.	समितिको नाम	सभापति	सदस्य संख्या
१.	अर्थ समिति	चयन नभएको	२३
२.	अन्तरर्राष्ट्रिय सम्बन्ध समिति	,,	२२
३.	कानून, न्याय तथा व्यवस्थापिका-संसद सम्बन्ध समिति	,,	२३
४.	कृषि तथा सहकारी समिति	,,	२२
५.	प्रशासन सुधार अनुगमन समिति	,,	२३
६.	प्राकृतिक स्रोत र साधन समिति	,,	२२
७.	भौतिक पूर्वाधार तथा विकास समिति	,,	२१
८.	मानव अधिकार तथा सामाजिक न्याय समिति	,,	२३
९.	योजना तथा स्वायत्त शासन समिति	,,	२३
१०.	राज्य व्यवस्था समिति	श्री आमोदप्रसाद उपाध्याय	२३
११.	वातावरण सञ्चार तथा प्रविधि समिति	चयन नभएको	२२
१२.	शिक्षा, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या समिति	चयन नभएको	२२
१३.	सार्वजनिक लेखा समिति	,,	२३
१४.	श्रम तथा औद्योगिक सम्बन्ध समिति	,,	२०

विशेष समिति

क.सं.	समितिको नाम	सभापति	गठन मिति	सदस्य संख्या
१.	आर्थिक सामाजिक रुपान्तरण सम्बन्धी विशेष समिति		२०६४/०३/०३	२९
२.	द्वन्द्वपीडित पुनर्स्थापना तथा राहत परिचालन अनुगमन विशेष समिति		२०६४/०३/०३	२९
३.	राज्यको पुनर्संरचना सम्बन्धी विशेष समिति		२०६४/०३/०३	२८
४.	शान्ति सम्झौता कार्यान्वयन अनुगमन विशेष समिति		२०६४/०३/०३	२९
५.	सुरक्षा विशेष समिति	मा० सभामुख	२०६३/११/२९	१२
६.	संसदीय सुनुवाई विशेष समिति		२०६४/०३/०३	२८
७.	संविधान सभा निर्वाचन व्यवस्थापन अनुगमन विशेष समिति		२०६४/०३/०३	२९

अन्य समिति

क्र.सं.	समितिको नाम	सभापति	गठन मिति	सदस्य संख्या
१.	कार्यव्यवस्था परामर्श समिति	माननीय सभामुख	२०६३/१०/१८	२२
२.	व्यवस्थापिका-संसदको नियमावली मस्यौदा समिति	मा० श्री पूर्णबहादुर खड्का	२०६३/१०/११	१७
३.	वेलबारी हत्याकाण्ड व्यवस्थापिका-संसदीय छानविन समिति	मा० श्री परि थापा	२०६३/११/२५	९
४.	व्यवस्थापिका-संसदको महिला समूहको नियमावली मस्यौदा समिति	मा० श्री मैयाँदेवी श्रेष्ठ	२०६३/१२/२५	९
५.	व्यवस्थापिका-संसद भवन निर्माण समिति	माननीय सभामुख	२०६४/०२/१७	२३
६.	नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ संशोधन विशेष समिति	मा० श्री पूर्णबहादुर खड्का	२०६४/०२/२९	२३
७.	व्यवस्थापिका-संसद नियमावली संशोधन मस्यौदा समिति, २०६४	मा० श्री अष्टलक्ष्मी शाक्य	२०६३/१२/२९	१९
८.	कृष्णचरण श्रेष्ठ हत्या छानविन संसदीय समिति	मा० श्री टेकबहादुर चोखाल	२०६४/०३/०३	७

समितिहरुको विस्तृत विवरण अनुसूची-३ मा दिइएको छ ।

८. प्रस्ताव

जरुरी सार्वजनिक महत्वको प्रस्ताव

व्यवस्थापिका-संसदको अवधिभर प्रथम अधिवेशनमा मात्र दुईवटा जरुरी सार्वजनिक महत्वको प्रस्ताव प्रस्तुत भएको थियो ।

२०६३ फागुन ९ गते मा० श्री रामचन्द्र पौडेल, मा० श्री भरतमोहन अधिकारी, मा० श्री देवप्रसाद गुरुङ, मा० श्री टेकबहादुर चोखाल, मा० श्री भरतविमल यादव, मा० श्री नन्दकुमार प्रसाईं, मा० श्री कमानसिंह लामा र मा० श्री हरि आचार्य प्रस्तावक तथा मा० श्री गोविन्दविक्रम शाह, मा० श्री अन्जना विशंखे, मा० श्री रेणुकुमारी यादव र मा० श्री जग्यबहादुर शाही समर्थक भई निम्नलिखित जरुरी सार्वजनिक महत्वको प्रस्ताव प्रस्तुत भएको थियो । जसउपरको छलफलमा व्यवस्थापिका-संसदका १० जना सदस्यहरुले भाग लिईसकेपछि माननीय गृहमन्त्री श्री कृष्णप्रसाद सिटौलाबाट जवाफ दिइएको थियो ।

"नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ द्वारा राजकीय सत्ता तथा शासनाधिकारबाट बञ्चित गरिएका राजा ज्ञानेन्द्रले २०६३।११।७ गते दिएको अभिव्यक्ति जनआन्दोलन २०६३, जेष्ठ ४ गतेको प्रतिनिधिसभा घोषणा र नेपालको

अन्तरिम संविधान २०६३ को विपरित भएको हुँदा उक्त असंवैधानिक, अनधिकृत एवं अलोकतान्त्रिक तथा अधिनायकवादी सोच र शान्तिप्रकृया विथोल्ने निहीत उद्देश्यले प्रेरित अभिव्यक्तिप्रति यो बैठक गम्भीर आपत्ति प्रकट गर्दै अस्वीकार गर्दछ । यस सम्बन्धमा आवश्यक कारवाही गरी सो सम्बन्धी जानकारी व्यवस्थापिका-संसदलाई गराउन सरकारलाई निर्देश गर्न यो जरुरी सार्वजनिक महत्वको प्रस्ताव प्रस्तुत गर्दछौं"

२०६३ चैत्र ११ गते मा० श्री कृष्णबहादुर महरा प्रस्तावक एवं मा० श्री रामबहादुर विष्ट, मा० श्री परशुराम मेघी गुरुङ्ग, मा० श्री गोविन्दबहादुर शाह, मा० श्री गोविन्दविक्रम शाह, मा० श्री नवराज सुवेदी, मा० श्री गणेश साह र मा० श्री लीलामणि पोखरेल समर्थक भई निम्नलिखित जरुरी सार्वजनिक महत्वको प्रस्ताव प्रस्तुत भएको थियो । जसउपरको छलफलमा व्यवस्थापिका-संसदका ३ जना सदस्यहरुले भाग लिईसकेपछि माननीय गृहमन्त्री श्री कृष्णप्रसाद सिटौलाबाट जवाफ दिइएको थियो ।

"यहि चैत्र ७ गते रौतहटको गौरमा घटेको घटना प्रति सदनको ध्यान गम्भीर रुपमा आकृष्ट भएको छ । आम नरसंहारको उक्त घटनाप्रति घोर निन्दा र भर्त्सना गर्दै यो बैठक खेद प्रकट गर्दछ । उक्त घटना क्रुर, अमानवीय र नेपालको शान्ति प्रकृयालाई गम्भीर असर पुऱ्याउने र आसन्न संविधान सभाको निर्वाचन बिथोल्ने कुत्सित मनसायबाट योजनाबद्ध ढंगले घटाइएको देखिन्छ । तसर्थ उक्त गम्भीर आम नरसंहारपूर्ण घटनाको यथोचित सम्बोधन गर्नका निम्ति निम्न कदमहरु चालोस् भनी नेपाल सरकारलाई निर्देशन गर्दछ"

1. *उक्त घटनाको घोर निन्दा र भर्त्सना गर्दै राजनीतिक सहमतिका आधारमा उच्च स्तरीय जाँचबुझ आयोगको पुनर्गठन गरियोस् ।*
2. *उक्त घटनामा शहादत प्रांप्त गर्ने व्यक्तिका परिवारहरुलाई यथोचित राहत र घाईतेहरुको शीघ्र उपचारको व्यवस्था गरियोस् ।*
3. *उक्त घटनामा संलग्न अपराधीहरुलाई यथाशीघ्र पक्राउ गरी कडा कार्यवाही गरियोस् ।*
4. *सिमाक्षेत्रमा हुने अपराध, अवैध हातहतियार ओसार पसार र अपराध नियन्त्रण गरियोस् ।*
5. *सार्वभौमसत्ता, अखण्डता र साम्प्रदायिक सद्भाव खलल पुऱ्याउने सबै अपराधिक गिरोहहरुमाथी कुनै पनि अपराधिक गतिविधि गर्न निषेध गरी यस्ता क्रियाकलापमा संलग्न हुने जोसुकैलाई पनि कडा कारवाही गरियोस् ।*
6. *विगतकालमा कथित प्रतिकार समितिका नाममा बाँडिएका भनिएका हतियारहरु तथा सबै अबैध हतियारहरु यथाशिघ्र जफत गरियोस् ।*

जरुरी सार्वजनिक महत्वको विशेष राजनैतिक प्रस्ताव

नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा ५१ को उपधारा ३ बमोजिम तत्कालिन व्यवस्थापिका-संसदका ८७ जना मा० सदस्यहरुले जरुरी सार्वजनिक महत्वको विशेष राजनैतिक प्रस्ताव उपर छलफल गर्नको लागि समावेदन गर्नुभएकोले २०६४ असोज २४ गते व्यवस्थापिका-संसदको विशेष अधिवेशन आव्हान भएको थियो भने सोही दिन मा० श्री कृष्णबहादुर महरा प्रस्तावक एवं मा० श्री परि थापा र मा० श्री गणेश साह समर्थक भई दुईवटा विशेष राजनैतिक प्रस्तावहरु प्रस्तुत भएका थिए ।

उक्त दुवै विशेष राजनैतिक प्रस्ताव उपर व्यवस्थापिका-संसदमा व्यापक छलफल पश्चात माननीय गृहमन्त्री श्री कृष्णप्रसाद सिटौलाबाट जवाफ दिने कार्य भएको थियो । मा० श्री सुनिल प्रजापतीले दुवै विशेष राजनैतिक प्रस्तावमाथि संशोधन राख्नुभएको थियो भने मा० श्री डिलाराम आचार्यले दोस्रो विशेष राजनैतिक प्रस्तावमाथि संशोधन राख्नुभएको थियो । त्यसैगरी मा० श्री रघुजी पन्तले संयुक्त रुपमा र मा० श्री झलनाथ खनालले संयुक्त रुपमा क्रमशः विशेष राजनैतिक प्रस्तावमाथि संशोधन पेश गर्नुभएको थियो ।

संयुक्त संशोधनका संशोधनकर्ता मा० श्री रघुजी पन्तले राख्नुभएको निम्नलिखित संशोधन प्रस्ताव बहुमतबाट पारित भएको थियो भने मा० श्री कृष्णबहादुर महराले राख्नुभएको आफ्नो पहिलो विशेष राजनैतिक प्रस्ताव फिर्ता लिनुभएको जानकारी गराउनु भएको थियो ।

"नेपालमा लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको स्थापना सम्पूर्ण राष्ट्रको संकल्प हो । २०६२।६३ सालको जनआन्दोलनमा नेपाली जनताले संविधानसभा निर्वाचनको माध्यमबाट राजतन्त्रको अन्त्य, लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको स्थापना, सामन्ती राज्य व्यवस्थाको अन्त्य, समावेशी लोकतन्त्र र लोकतान्त्रिक संघात्मक राज्यको स्थापना गरी नयां नेपाल बनाउने उद्घोष गरेका थिए ।

संविधानसभाको निर्वाचन गर्ने हाम्रो पटक पटकको प्रयासले सफलता पाउन नसकेको र २०६४ साल मंसिर ६ गते सम्पन्न गर्ने भनि नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ ले निर्धारण गरेको समय भित्र समेत संविधानसभाको निर्वाचन हुन नसकेको यस दुःखद परिप्रेक्ष्यमा निर्वाचन हुन नसक्नुका कारणहरु पहिल्याई त्यसको निराकरण गर्न, संविधानसभाको निर्वाचनको नयाँ मिति तोकि संविधानसभाको निर्वाचन गर्न र संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको घोषणा गर्न आवश्यक सम्पूर्ण प्रक्रियाहरु अविलम्व निर्धारण गर्न र यसका निम्ति ठोस कदम चाल्न व्यवस्थापिका-संसदको यो बैठक नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।"

संयुक्त संशोधनका संशोधनकर्ता मा० श्री झलनाथ खनालले राख्नुभएको संशोधन प्रस्ताव उहाँको तर्फबाट मा० श्री राजेन्द्रप्रसाद पाण्डेले फिर्ता लिनुभएकोले मा० श्री कृष्णबहादुर महराद्वारा प्रस्तुत निम्नलिखित दोस्रो विशेष राजनैतिक प्रस्ताव बहुमतबाट स्वीकृत भएको थियो ।

"राजनैतिक सहमतिमा बनेको अन्तरिम संविधानमा मिश्रितः निर्वाचन प्रणाली अवलम्बन गर्ने कुराको घोषणा गरियो । तर संविधान जारी भए लगत्तै समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीका लागि आन्दोलनहरु शुरु भए तर तिनको उपेक्षा गरियो । लामो समयको आन्दोलन र वार्ता समेतले पनि मुलुकका मधेशी, दलित, आदिवासी जनजाति, महिला तथा विभिन्न जातीय तथा क्षेत्रीय समुदायको प्रतिनिधित्वको सुनिश्चितता गर्न सकेन साथ साथै शान्ति प्रकृया धरापमा पर्ने खतरा आई रह्यो भने द्वन्द्वको व्यवस्थापन पनि हुन सकेन । यो अवस्थामा सुधार नल्याई चुनाव हिजो संभव थिएन र आज पनि सम्भव छैन र भोली पनि संभव हुने छैन तसर्थ शान्ति प्रकृयालाई सुदृढ नबनाईकन र द्वन्द्व व्यवस्थापनको दुर दृष्टि नराखीकन संविधानसभा सम्पन्न हुन सक्दैन र संविधानसभा सामान्य आवधिक चुनाव नभएर यो त शान्ति प्रकृयाको एक अंश पनि हो तसर्थ शान्ति प्रकृयासँग जोडिएको यो संविधानसभाको निर्वाचनलाई सबै वर्ग, लिंग, जाति, क्षेत्र र समुदायको समानुपातिक सहभागिता सुनिश्चित गर्न जरुरी हुन्छ । यदि हामी समावेशी जनसहभागितामूलक र समानुपातिक राज्य प्रणाली सहितको नेपाल निर्माण गर्ने ऐतिहासिक जनआन्दोलनको जनादेशप्रति इमान्दार छौं भने समानुपातिक निर्वाचन प्रणाली अवलम्बन गरिनु अनिवार्य छ । हामी एकात्मक र केन्द्रिकृत राज्य संरचना अन्त गरी संघीय राज्यमा जाने संवैधानिक प्रतिबद्धता भैसकेको सन्दर्भमा पुरानै र एकात्मक प्रणालीको पृष्ठपोषक बहुमतीय निर्वाचन प्रणाली कायम राख्नु संघीय प्रणालीकालागि सिद्धान्त नीति विधि सबै हिसावले विपरीत हुन हुँदा सो निर्वाचन प्रणालीमा परिवर्तन गरी पूर्ण समानुपातिक बनाउन पनि त्यत्तिकै जरुरी भएको छ । मुलुकका सबै वर्ग, जाती, क्षेत्र र समुदायका जनता जो समानुपातिक सहभागिताका लागि आन्दोलनरत छन् उनीहरु समेत सबै जाति, क्षेत्र, लिंग, वर्गका समुदायको समानुपातिक सहभागिता सुनिश्चित गर्न हालको मिश्रित निर्वाचन प्रणालीलाई परिवर्तन गरी समानुपातिक निर्वाचन प्रणाली अवलम्वन गर्न यो सदन सहमत छ । तसर्थ संविधानमा उल्लेखित मिश्रित निर्वाचन प्रणालीका सट्टा समानुपातिक निर्वाचन प्रणाली अवलम्बन गर्न संविधान लगायत निर्वाचनसँग सम्बद्ध कानुनहरुमा संशोधन लगायतका आवश्यक काम सम्पन्न गर्न नेपाल सरकारलाई यो बैठक निर्देशन गर्दछ ।"

९. बजेट

वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

व्यवस्थापिका-संसद, दोस्रो अधिवेशनको २०६४ साल असार २० गते बसेको बैठकमा सम्माननीय प्रधानमन्त्री श्री गिरिजाप्रसाद कोइरालाको तर्फबाट मा० शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्री श्री रामचन्द्र पौडेलले नेपाल सरकारको आ.व. २०६४/६५ को वार्षिक नीति कार्यक्रम प्रस्तुत गर्नुभएको थियो । उक्त वार्षिक नीति तथा कार्यक्रमका विभिन्न बुँदाहरुमा २१ जना मा० सदस्यहरुले संशोधन दर्ता गर्नुभएको थियो । मिति २०६४ असार २४, २५ र २६ गतेको व्यापक रुपमा छलफल समेत भएको थियो । २०६४ असार २६ गते बसेको व्यवस्थापिका-संसदको तेस्रो बैठकमा मा० प्रधानमन्त्रीको तर्फबाट मा० शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्री श्री रामचन्द्र पौडेलले छलफलमा उठेका प्रश्नहरुको जवाफ दिएपछि मा० श्री जनार्दन शर्माले नेपाल सरकारको आ.व. २०६४/६५ को वार्षिक नीति कार्यक्रमलाई परिमार्जित गर्नका लगि २७ बुँदे सुझावहरु प्रस्तुत गर्दै नेकपा माओवादी दलको तर्फबाट मा० सदस्यहरुले व्यवस्थापिका-संसदमा नेपाल सरकारको आ.व. २०६४/६५ को वार्षिक नीति कार्यक्रममाथि पेश गरिएका संशोधनहरु फिर्ता लिन आव्हान गर्नुभएको थियो । जस अनुरुप १४ जना मा० सदस्यहरुले आ-आफ्नो संशोधन प्रस्तावहरु फिर्ता लिनुभएको थियो भने ७ जना मा० सदस्यहरुको संशोधन प्रस्ताव बहुमतबाट अस्वीकृत भएको थियो । व्यवस्थापिका-संसदको सोही बैठकले नेपाल सरकारको आ.व. २०६४/६५ को वार्षिक नीति कार्यक्रम सच्याइएको रुपमा बहुमतबाट पारित गरेको थियो ।

राजस्व र व्ययको वार्षिक अनुमान

२०६४ असार २८ गते बसेको व्यवस्थापिका-संसदको बैठकमा मा० अर्थमन्त्री डा० रामशरण महतले आर्थिक वर्ष २०६४/६५ को राजश्व र व्ययको वार्षिक अनुमान पेश गर्नुभएको थियो । उक्त राजश्व र व्ययको वार्षिक अनुमानमाथि असार २९ र ३० गते व्यवस्थापिका-संसदको बैठकमा व्यापक छलफल पश्चात् असार ३१ गते मा० अर्थमन्त्रीबाट जवाफ दिने कार्य सम्पन्न भएको थियो ।

विनियोजन विधेयक

विनियोजन विधेयक, २०६४ अन्तर्गत विभिन्न मन्त्रालयहरुको विभिन्न शीर्षकहरुमाथि छलफल पश्चात सम्बन्धित मा० मन्त्रीहरुबाट जवाफ सकिएपछि बहुमतबाट पारित भएको

थियो । जसलाई निम्नलिखित तालिका देखाइएको छ । विनियोजन विधेयकको उक्त छलफलमा कुनैपनि शीर्षकमा खर्च कटौतीको प्रस्ताव पेश भएको थिएन ।

आ.व.	प्रस्तुतकर्ता	प्रस्तुत मिति	छलफल	जवाफ	पारित
२०६३/०६४	मा० अर्थमन्त्री डा० रामशरण महत	२०६४/३/३२	२०६४/४/५, ६, ७, ८, ९, १०, ११, १२, १४, १५, १६	२०६४/४/१७, १८, २३, २४	२०६४/४/२४

१०. प्रतिवेदन

व्यवस्थापिका-संसदको यस अवधिमा व्यवस्थापिका-संसद अन्तर्गतका विषयगत समिति, विशेष समिति, संवैधानिक आयोग एवं नियमावली मस्यौदा समितिका प्रतिवेदनहरु र नेपाल सरकारबाट विभिन्न समयमा भएका सम्झौताहरु सदन समक्ष पेश भएको थियो । ती विवरणहरुलाई निम्नलिखित तालिकाहरुमा राखिएको छ ।

विषयगत समितिको प्रतिवेदन

क्र.सं.	पेश गर्ने	प्रतिवेदनको नाम	पेश मिति	अधिवेशन
१.	सार्वजनिक लेखा समितिका सभापति श्री परि थापा	सार्वजनिक लेखा समितिको पहिलो प्रतिवेदन, २०६४	२०६४/०३/२७	दोस्रो
२.	अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध समितिका सदस्य श्री नारायणमान विजुक्छे	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणद्वारा निर्मित त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल, भैरहवा, सुर्खेत, कोल्टी, ताल्चा, जुम्ला, नेपालगञ्ज विमानस्थलहरु, लुम्बिनी विकास गुरुयोजना र रारा तालको स्थलगत अध्ययन निरीक्षण भ्रमणको प्रतिवेदन, २०६४	२०६४/०९/१३	तेस्रो
३.	श्रम तथा औद्योगिक सम्बन्ध समितिका सदस्य श्री लक्ष्मीदाश मानन्धर	ग्यास तथा पेट्रोलियम पदार्थका सन्दर्भमा नेपाल आयल निगमको केन्द्रीय कार्यालय र विभिन्न डिपोहरुको स्थलगत अध्ययन निरीक्षण भ्रमण प्रतिवेदन, २०६४	२०६४/०९/२२	तेस्रो
४.	कृषि तथा सहकारी समितिका सदस्य श्री कुन्ता शर्मा	इलाम, झापा, पाँचथर लगायतका क्षेत्रमा देखापरेको चियाको उत्पादन, प्रशोधन र बजारको समस्या र नवलपरासी जिल्लाको सुस्ता क्षेत्रमा भएको जग्गा अतिक्रमण सम्बन्धी समस्याको स्थलगत अध्ययन भ्रमण प्रतिवेदन, २०६४	२०६४/०९/२६	तेस्रो

संवैधानिक आयोगको प्रतिवेदन

क्र.सं	पेश गर्ने	प्रतिवेदनको नाम	पेश मिति	अधिवेशन
१.	कानून, न्याय तथा संसदीय व्यवस्था मन्त्री श्री नरेन्द्र विक्रम नेम्वाङ्ग	महान्यायाधिवक्ताको आ.व. २०६१/०६२ को वार्षिक प्रतिवेदन	२०६४/०२/१७	पहिलो
२.	गृह मन्त्रीको तर्फबाट शिक्षा तथा खेलकूद मन्त्री श्री प्रदिप नेपाल	अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको सत्रौं वार्षिक प्रतिवेदन, २०६३/०६४	२०६४/०९/०४	तेस्रो
३.	सामान्य प्रशासन मन्त्रीको तर्फबाट कानून, न्याय तथा संसदीय व्यवस्था राज्यमन्त्री श्री इन्द्रबहादुर गुरुङ्ग	लोक सेवा आयोगको अठचालीसौं वार्षिक प्रतिवेदन, २०६४	२०६४/०९/०६	तेस्रो
४.	अर्थ मन्त्रीको तर्फबाट शिक्षा तथा खेलकूद मन्त्री श्री प्रदिप नेपाल	महालेखा परीक्षकको चवालीसौं वार्षिक प्रतिवेदन, २०६४	२०६४/०९/१३	तेस्रो

अन्य प्रतिवेदन

क्र.सं	पेश गर्ने	प्रतिवेदनको नाम	पेश मिति	अधिवेशन
१.	अर्थ मन्त्री डा० रामशरण महत	आर्थिक वर्ष २०६३/०६४ को बजेटको मध्यावधि मूल्याङ्कन प्रतिवेदन	२०६३/११/०३	पहिलो
२.	गृह मन्त्री श्री कृष्णप्रसाद सिटौला	उच्चस्तरीय जाँचबुझ आयोगको प्रतिवेदन, २०६३ (भाग १, २, ३)	२०६४/०४/१८	दोस्रो
३.	शान्ति सम्झौता कार्यान्वयन अनुगमन विशेष समितिका सदस्य श्री शान्ता श्रेष्ठ	शान्ति सम्झौता कार्यान्वयन अनुगमन सम्बन्धमा कारागार निरीक्षण, नेपाली सेनाको ब्यारेक निरीक्षण, माओवादी सेनाका लडाकुका शिविरको निरीक्षण, सशस्त्र द्वन्द्वको क्रममा भएको घरजग्गा कब्जा, झुठ्ठा मुद्दा, बेपत्ता नागरिक, घाइते, शहिद परिवार, विछ्याइएको माइन र बारुदी सुरुङ सम्बन्धी अध्ययन निरीक्षण भ्रमण प्रतिवेदन, २०६४	२०६४/०९/०६	तेस्रो

क.सं	पेश गर्ने	प्रतिवेदनको नाम	पेश मिति	अधिवेशन
४.	वेलवारी हत्याकाण्ड छानवीन समितिका संयोजक मा० श्री परि थापा	वेलबारी हत्याकाण्ड छानवीनको प्रतिवेदन, २०६४	२०६४/०९/२८	तेस्रो

नेपाल सरकारबाट भएका सम्झौता

क.सं	पेश गर्ने	सहमति/सम्झौता	पेश मिति	अधिवेशन
१.	शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्री श्री रामचन्द्र पौडेल	सरकारी वार्ता टोली र नेपाल आदिवासी जनजाति महासंघ तथा आदिवासी जनजाति संयुक्त संघर्ष समिति, नेपालका प्रतिनिधिहरु बीच भएको लिखित सहमति पत्र	२०६४/०४/२४	दोस्रो
२.	गृह मन्त्री श्री कृष्णप्रसाद सिटौला	सात दलका शीर्ष नेताहरुबीच भएको २३ बुँदे सहमतिको विवरण	२०६४/०९/०९	तेस्रो

नियमावली मस्यौदा समिति

क.सं	संयोजक	पेश	छलफल	पारित	अधिवेशन
१.	श्री पूर्णबहादुर खड्का	२०६३/१०/२५	२०६३/१०/२५	२०६३/१०/२५	पहिलो
२.	श्री अष्टलक्ष्मी शाक्य	२०६४/०३/०३	२०६४/०३/०३	२०६४/०३/०३	पहिलो
३.	श्री रामबहादुर विष्ट	२०६४/०९/२८	२०६४/०९/३०	२०६४/०९/३०	तेस्रो

११. विधेयक

पहिलो अधिवेशन अवधिमा पुनर्स्थापित प्रतिनिधि सभाबाट विभिन्न १० वटा विधेयकहरु नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ बमोजिम व्यवस्थापिका-संसदमा हस्तान्तरण भई आएको थियो । प्रथम अधिवेशन अवधिभर जम्मा १९ वटा विधेयकहरु दर्ता भएका थिए । जसमध्ये ६ वटा विधेयक पारित भएका थिए ।

दोस्रो अधिवेशन अवधिभर जम्मा ८ वटा विधेयकहरु दर्ता भएका थिए । जसमध्ये ६ वटा विधेयक पारित भएका थिए । त्यसैगरी पुनर्स्थापित प्रतिनिधि सभाबाट हस्तान्तरित ६ वटा विधेयक र प्रथम अधिवेशनमा दर्ता भएका ११ वटा विधेयक पारित भएका थिए ।

तेस्रो अधिवेशन अवधिभर जम्मा ९ वटा विधेयकरु दर्ता भएका थिए । जसमध्ये ८ वटा विधेयक पारित भएका थिए भने नेपालको अन्तरिम संविधान (तेस्रो संशोधन) विधेयक, २०६४ लाई नेपाल सरकारले बैठकको अनुमतिबाट फिर्ता गरेको थियो । त्यसैगरी पुनर्स्थापित प्रतिनिधि सभाबाट हस्तान्तरित २ वटा, प्रथम अधिवेशनमा दर्ता भएको एउटा र दोस्रो अधिवेशनमा दर्ता भएको २ वटा विधेयक पारित भएका थिए ।

पुनर्स्थापित प्रतिनिधि सभाबाट हस्तान्तरित मध्ये निवृत्तभरण कोष विधेयक, २०६३ र पेट्रोलियम पदार्थको कारोबार विधेयक, २०६३ र प्रथम अधिवेशनमा दर्ता भएको राजनैतिक दल सम्बन्धी विधेयक, २०६३ भने समितिमा विचाराधीन अवस्थामा नै रहन गई संविधानसभाको निर्वाचन मिति घोषणा भई व्यवस्थापिका-संसद विघटन भएकोले उक्त विधेयकहरु लगायत अनय वांकी विधेयकहरु संविधानतः निष्कृय हुन पुगेका थिए ।

सो अवधिको विधेयक सम्बन्धी विस्तृत विवरण अनुसूची-३ मा समावेश गरिएको छ ।

संविधान संशोधन

यस अवधिमा नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ जम्मा तीन पटक संशोधन भएको थियो । सदनमा पेश भई उक्त तीनवटै संविधान संशोधनका विधेयकहरु व्यवस्थापिका-संसदको दुई तिहाई बहुमतबाट पारित भएको थियो ।

विवरण	जम्मा सदस्य संख्या	पक्षमा	विपक्षमा
पहिलो संशोधन	३२९	२७८	५
दोस्रो संशोधन	३२९	२८१	२
तेस्रो संशोधन	मा० मन्त्रीबाट फिर्ता लिइएको ।		
तेस्रो संशोधन	३२१	२७०	३

१२. अध्यादेश

व्यवस्थापिका-संसदको कार्यकालभर नेपाल सरकारबाट जम्मा दुईवटा अध्यादेश जारी भएको थियो । २०६४ मंसिर ३ गते नेपाल ट्रष्ट अध्यादेश, २०६४ र हातहतियार खरखजाना (दोस्रो संशोधन) अध्यादेश, २०६४ व्यवस्थापिका-संसदको तेस्रो अधिवेशनको पहिलो बैठकमा नै प्रस्तुत भएको थियो । उक्त दुवै अध्यादेशहरुका प्रतिस्थापन विधेयकहरु समेत तेस्रो अधिवेशनमा दर्ता भई पारित भएका थिए ।

१३. सन्धि/सम्झौता

व्यवस्थापिका-संसदको प्रथम अधिवेशनदेखि तेस्रो अधिवेशनसम्म विभिन्न मन्त्रालयसँग सम्बन्धित सन्धि सम्झौताहरुको अनुमोदन भएको थियो भने विभिन्न मितिहरुमा नेपाल सरकारले वैदेशिक सहयोग सम्बन्धमा भएको सम्झौताहरु समेत सदनमा पेश भएको थियो ।

प्रथम अधिवेशनदेखि तेस्रो अधिवेशनसम्म अनुमोदन भएका महासन्धि तथा सम्झौताहरुको विवरण तालिका निम्नानुसार रहेको छः

क.सं.	सन्धि सम्झौताको विवरण	सम्बन्धित मन्त्रालय	प्रस्तुत र छलफल मिति	अनुमोदन मिति	अधिवेशन
१.	एशियाली प्रकोप पूर्वतयारी केन्द्र (ADPC) को चार्टर, २००५ सम्बन्धी	श्रम तथा यातायात व्यवस्था	२०६३/११/१८	२०६३/११/१८	प्रथम
२.	नेपाल सरकार र संयुक्त अरब इमिरेट्स सरकार बीच नेपाली जनशक्ति कामका लागि संयुक्त इमिरेट्स पठाउने सम्बन्धी	श्रम तथा यातायात व्यवस्था	२०६४/०४/१४	२०६४/०४/१४	दोस्रो
३.	नेपाल सरकार र दक्षिण कोरिया सरकार बीच नेपाली कामदार रोजगारी अनुमति प्रणाली अन्तर्गत दक्षिण कोरिया पठाउने सम्बन्धी	श्रम तथा यातायात व्यवस्था	२०६४/०४/१४	२०६४/०४/१४	दोस्रो
४.	अन्तर्राष्ट्रिय श्रम संगठनको बलयुक्त श्रमको उन्मूलन सम्बन्धी महासन्धी, १९५७	श्रम तथा यातायात व्यवस्था	२०६४/०४/३१	२०६४/०४/३१	दोस्रो
५.	अन्तर्राष्ट्रिय श्रम संगठनको आदिवासी जनजातीको हक, अधिकार र सुरक्षा सम्बन्धी महासन्धी नं. १६९	स्थानीय विकास	२०६४/०५/०५	२०६४/०५/०५	दोस्रो
६.	सार्क फुड बैंक स्थापना गर्ने सम्झौता (Agreement on Establishing the SAARC Food Bank)	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति	२०६४/०९/२२	२०६४/०९/२२	तेस्रो
७.	साउथ एशिया युनिभर्सिटी स्थापना गर्ने सम्झौता (Agreement for Establishment of South Asian University)	शिक्षा तथा खेलकूद	२०६४/०९/२८	२०६४/०९/२८	तेस्रो

प्रथम अधिवेशनदेखि तेस्रो अधिवेशनसम्म पेश भएका सम्झौताहरुको विवरण तालिका निम्नानुसार रहेको छः

क.सं.	सम्झौताको व्यहोरा	सम्बन्धित मन्त्रालय	पेश मिति	अधिवेशन
१.	२०६३ साल वैशाख १ गतेदेखि २०६३ पुष मसान्तसम्म वैदेशिक सहयोग सम्बन्धमा भएका सम्झौताहरुको विवरण	अर्थ	२०६३/१०/२९	प्रथम
२.	२०६३ माघ १ गतेदेखि २०६४ कार्तिक मसान्तसम्म वैदेशिक सहयोग सम्बन्धमा भएका सम्झौताहरुको विवरण	अर्थ	२०६४/०९/०९	तेस्रो

१४. शोक प्रस्ताव

व्यवस्थापिका-संसदको यस कार्यकालभर दुईजना व्यवस्थापिका-संसद सदस्य र दुईजना छिमेकी राष्ट्रका भूतपूर्व प्रधानमन्त्रीहरुको निधन भएकोमा व्यवस्थापिका-संसदबाट शोक प्रस्ताव पारित भएको थियो ।

क.सं.	मृत्यु भएका व्यक्तिको नाम	पारित मिति	अधिवेशन
१.	भारतका भू.पू. प्रधानमन्त्री श्री चन्द्रशेखर	२०६४/०३/२५	दोस्रो
२.	व्यवस्थापिका-संसद सदस्य श्री डिल्लीराज शर्मा	२०६४/०४/१३	दोस्रो
३.	पाकिस्तानकी भू.पू. प्रधानमन्त्री श्री बेनजीर भुट्टो	२०६४/०९/१३	तेस्रो
४.	व्यवस्थापिका-संसद सदस्य श्री अजयप्रताप साह	२०६४/०८/०३	तेस्रो

१५. स्थान रिक्तता

क्र.सं.	नाम थर र सम्बन्धित दल	रिक्त मिति	रिक्तताको कारण	कैफियत
१.	श्री नेत्रलाल श्रेष्ठ **राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी**	२०६४/०४/०२	पाटीको सदस्यताबाट निष्काशन	२०६४/०३/२७ को राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी संसदीय दलको कार्यालयको पत्रानुसार उहाँको स्थानमा सुनसरी जिल्लाका श्री नरेन्द्रकुमार चौधरीलाई मनोनयन गर्न लेखि आएको ।
२.	श्री डिल्लीराज शर्मा **नेपाली काँग्रेस**	२०६४/०४/१३	मृत्यु	२०६४/०६/१३ को नेपाली काँग्रेस केन्द्रिय कार्यालयको पत्रानुसार उहाँको स्थानमा पर्वत जिल्लाका श्री ऋषिकेश तिवारीलाई मनोनयन गर्न लेखि आएको ।
३.	श्री अजयप्रताप साह **राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी**	२०६४/०५/२६	मृत्यु	२०६४/०६/१३ को राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी संसदीय दलको कार्यालयको पत्रानुसार उहाँको स्थानमा कपिलवस्तु जिल्लाका श्री अभिषेकप्रताप साहलाई मनोनयन गर्न लेखि आएको ।
४.	श्री महन्थ ठाकुर **नेपाली काँग्रेस**	२०६४/०८/२४	राजीनामा	निजको स्थानमा २०६३।९।२४ को दलको पत्रानुसार सर्लाहीका लक्ष्मण रायलाई मनोनयन गरिएको जानकारी प्राप्त ।
५.	श्री महेन्द्रप्रसाद यादव **ने.क.पा. एमाले**	२०६४/०८/२४	राजीनामा	निजको स्थानमा २०६३।९।५ को दलको पत्रानुसार सर्लाहीका रविन्द्र बैठालाई मनोनयन गरिएको जानकारी प्राप्त " ।
६.	श्री रामचन्द्र राय **राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी**	२०६४/०८/२४	राजीनामा	निजको स्थानमा २०६३।९।५ को दलको पत्रानुसार रासनारायण रायलाई मनोनयन गरिएको जानकारी प्राप्त " ।
७.	श्री हृदयेश त्रिपाठी **नेसपा (आनन्दीदेवी)**	२०६४/०८/२४	राजीनामा	
८.	श्री जयप्रकाश प्रसाद गुप्ता	२०६४/०९/०९	राजीनामा	निजको स्थानमा २०६३।९।२४ को दलको पत्रानुसार नागेन्द्र झा मनोनयन गरिएको जानकारी प्राप्त " ।

१६. नियम निलम्बन

२०६४ असार ३ गतेको बैठकमा मा० श्री आनन्दप्रसाद ढुंगानाले "व्यवस्थापिका-संसद नियमावली, २०६३ को नियम २६६ बमोजिम उक्त नियमावलीको नियम १४४ को उपनियम (२) र (३) लाई निलम्बन गरियोस्" भनी प्रस्तुत गर्नुभएको प्रस्ताव सर्वसम्मतिले स्वीकृत भएको थियो भने उक्त प्रस्तावको मा० श्री दीनानाथ शर्मा, मा० श्री परशुराम मेघी गुरुङ्ग र मा० श्री टेकबहादुर चोखालले समर्थन गर्नुभएको थियो । यसै बमोजिम नियमावलीको नियम १४४ को उपनियम (२) र (३) निलम्बन भएको थियो ।

१७. राष्ट्रिय धुन

२०६४ साउन १८ गतेको पहिलो बैठकमा सँस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्री श्री पृथ्वी सुव्वा गुरुङले नेपालको राष्ट्रिय गानको धुन (सि.डि) सदनसमक्ष प्रस्तुत गर्नुभएपछि उक्त धुन सोही दिन ५:०० बज सचिवालयको सम्मेलन कक्ष (कोठा नं. १११ मा सार्वजनिक गरिएको थियो ।

१८. नियमापत्ति

व्यवस्थापिका-संसद (कार्यसञ्चालन) नियमावली, २०६३ को नियम ३९ बमोजिम यस अवधिमा भएका नियमापत्तिको विवरण यस प्रकार रहेको छः-

क्र.सं.	मिति	नियमापत्ति गर्ने सदस्य	नियमापत्तिको विषय
१.	२०६३।११।३ (पहिलो अधिवेशन)	मा० रोमी गौचन थकाली	सदस्य बोलिरहेको वखत सभामुखको डायस नाघेर जान नहुने ।
२.	२०६३।११।२५ (पहिलो अधिवेशन)	मा० लोकेन्द्र विष्ट मगर	देवेन्द्रराज कँडेलले निजलाई स्थानीय अखवारमा दिएको अभिव्यक्ति प्रति होच्याएर बोलेको भनि कुनै मा० सदस्यलाई होच्याएर बोल्न पाइँदैन भन्दै
३.	२०६३।१२।३० (नियमापत्ति)	प्र.स.का केही मा० सदस्यहरु	रक्त चन्दनको तस्करीमा प्रहरी निजामति कर्मचारी समेत संलग्न भएकोमा गृह मन्त्रीको जवाफ चाहियो भन्दै

१९. मन्त्रिपरिषद्

२०६३ माघ १ गते व्यवस्थापिका-संसदको पहिलो अधिवेशन प्रारम्भ हुँदा नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा १६० को उपधारा (१) र (२) बमोजिमको मन्त्रिपरिषद् कायम रहेको थियो । संविधानको धारा १६० को उपधारा (१) र (२) मा मन्त्रिपरिषद् सम्बन्धी निम्नलिखित व्यवस्था रहेको थियो ।

> (१) यो संविधान प्रारम्भ हुँदाका वखत कायम रहेको मन्त्रिपरिषद् यसै संविधान अन्तर्गत गठन भएको मानिने छ ।
>
> (२) धारा ३८ बमोजिम मन्त्रिपरिषद् गठन नभएसम्म उपधारा (१) बमोजिमको मन्त्रिपरिषद् कायम रहने छ ।

संविधानको उल्लिखित व्यवस्था बमोजिम व्यवस्थापिका-संसदमा पुनर्स्थापित प्रतिनिधि सभामा गठित भएको निम्नलिखित मन्त्रिपरिषद् क्रियाशील रहेको थियो ।

क.सं.	नाम	पद	कार्यविभाजन
१.	श्री गिरिजाप्रसाद कोइराला	प्रधानमन्त्री	राजदरबार सम्बन्धी, रक्षा, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या र उद्योग वाणिज्य तथा आपूर्ति
२.	श्री के.पी. शर्मा ओली	उपप्रधानमन्त्री	परराष्ट्र
३.	श्री गोपालमान श्रेष्ठ	मन्त्री	भौतिक योजना तथा निर्माण
४.	श्री महन्थ ठाकुर	मन्त्री	कृषि तथा सहकारी
५.	डा० रामशरण महत	मन्त्री	अर्थ
६.	श्री नरेन्द्रविक्रम नेम्वाङ	मन्त्री	कानून, न्याय तथा संसदीय व्यवस्था ।
७.	श्री कृष्णप्रसाद सिटौला	मन्त्री	गृह ।
८.	श्री प्रभुनारायण चौधरी	मन्त्री	भूमिसुधार तथा व्यवस्था
९.	श्रीमती चित्रलेखा यादव	मन्त्री	जलस्रोत
१०.	श्री राजेन्दप्रसाद पाण्डे	मन्त्री	स्थानीय विकास २०६३।२।८ बाट
११.	श्री प्रदीपकुमार ज्ञवाली	मन्त्री	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन २०६३।२।८ बाट
१२.	डा० श्री मंगलसिद्धि मानन्धर	मन्त्री	शिक्षा तथा खेलकूद २०६३।२।८ बाट
१३.	श्री गोपाल राई	राज्यमन्त्री	वन तथा भू-संरक्षण २०६३।२।८ बाट
१४.	श्री दिलेन्द प्रसाद बडु	राज्यमन्त्री	सूचना तथा सञ्चार २०६३।२।८ बाट
१५.	श्री उर्मिला अर्याल	राज्यमन्त्री	महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण २०६३।२।८ बाट
१६.	श्री मानबहादुर विश्वकर्मा	राज्यमन्त्री	वातावरण, विज्ञान तथा प्रविधि २०६३।२।८

क.सं.	नाम	पद	कार्यविभाजन
			बाट
१७.	श्री धर्मनाथप्रसाद साह	राज्यमन्त्री	सामान्य प्रशासन २०६३।२।८ बाट
१८.	श्री रमेश लेखक	राज्यमन्त्री	श्रम तथा यातायात व्यवस्था २०६३।२।८ बाट
१९.	श्री अमिक शेरचन	उपप्रधानमन्त्री	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या २०६३।२।२८ बाट
२०.	श्री हृदयेश त्रिपाठी	मन्त्री	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति २०६३।२।२८ बाट
२१.	श्री ज्ञानेन्द्रबहादुर कार्की	राज्यमन्त्री	जलस्रोत २०६३।२।२८ बाट

गठन मिति: २०६३।१२।१९

२०६३ चैत्र १८ गते नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा ३८ बमोजिम सम्माननीय प्रधानमन्त्री श्री गिरिजाप्रसाद कोइरालाको अध्यक्षतामा निम्नलिखित मन्त्रिपरिषद् गठन भएको थियो ।

क.सं.	नाम	पद	कार्यविभाजन
१.	श्री गिरिजाप्रसाद कोइराला	प्रधानमन्त्री	रक्षा
२.	श्री रामचन्द्र पौडेल	मन्त्री	शान्ति तथा पुनर्निर्माण
३.	श्री सहाना प्रधान	मन्त्री	परराष्ट्र
४.	श्री कृष्णबहादुर महरा	मन्त्री	सूचना तथा सञ्चार २०६४।९।८ सम्म पुनः २०६४।९।१५ बाट
५.	श्री प्रदीप नेपाल	मन्त्री	शिक्षा तथा खेलकूद
६.	डा० रामशरण महत	मन्त्री	अर्थ
७.	श्री नरेन्द्रविक्रम नेम्वाङ्ग	मन्त्री	कानून, न्याय तथा संसदीय व्यवस्था
८.	श्री कृष्णप्रसाद सिटौला	मन्त्री	गृह
९.	श्री देवप्रसाद गुरुङ्ग	मन्त्री	स्थानीय विकास २०६४।९।८ सम्म पुनः २०६४।९।१५ बाट
१०.	श्री पृथ्वी सुब्बा गुरुङ्ग	मन्त्री	सँस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन
११.	श्री छविलाल विश्वकर्मा	मन्त्री	कृषि तथा सहकारी
१२.	श्री मातृकाप्रसाद यादव	मन्त्री	वन तथा भू-संरक्षण २०६४।४।२५ सम्म पुनः २०६४।९।१५ बाट
१३.	श्री हिसिला यमी	मन्त्री	भौतिक योजना तथा निर्माण २०६४।९।८ सम्म पुनः २०६४।९।१५ बाट
१४.	श्री जगतबहादुर बोगटी	मन्त्री	भूमिसुधार तथा व्यवस्था

क्र.सं.	नाम	पद	कार्यविभाजन
१५.	श्री पम्फा भूसाल	मन्त्री	महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण २०६४।९।१५ बाट
१६.	श्री रमेश लेखक	मन्त्री	श्रम तथा यातायात व्यवस्था २०६४।९।१४ सम्म राज्यमन्त्री पुनः २०६४।९।१५ बाट मन्त्री
१७.	श्री ज्ञानेन्द्रबहादुर कार्की	मन्त्री	जलस्रोत २०६४।९।१४ सम्म राज्यमन्त्री पुनः २०६४।९।१५ बाट मन्त्री
१८.	श्री इन्द्रबहादुर गुरुङ्ग	राज्यमन्त्री	कानून, न्याय तथा संसदीय व्यवस्था
१९.	श्री मोहनसिंह राठौर	राज्यमन्त्री	शिक्षा तथा खेलकूद
२०.	श्री शशि श्रेष्ठ	राज्यमन्त्री	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या २०६४।५।२ बाट
२१.	श्री गिरिराजमणि पोखरेल	मन्त्री	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या २०६४।१।१६ बाट
२२.	श्री श्यामसुन्दर गुप्ता	मन्त्री	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति २०६४।८।४ बाट
२३.	श्री रामचन्द्र यादव	मन्त्री	सामान्य प्रशासन २०६४।९।२५ सम्म राज्यमन्त्री पुनः २०६४।९।२६ बाट मन्त्री
२४.	श्रीमती सुजाता कोइराला	मन्त्री	बिना विभाग २०६४।९।२६ बाट
२५.	श्री फरमुलाह मन्सुर	मन्त्री	वातावरण, विज्ञान तथा प्रविधि २०६४।९।२६ बाट
२६.	श्री रामकुमार चौधरी	राज्यमन्त्री	गृह २०६४।९।२६ बाट
२७.	श्रीमती महालक्ष्मी अर्याल उपाध्याय	राज्यमन्त्री	जलस्रोत २०६४।९।२६ बाट
२८.	श्री नागेन्द्रप्रसाद चौधरी	राज्यमन्त्री	कृषि तथा सहकारी २०६४।९।२६ बाट
२९.	श्री पदमबहादुर राई	राज्यमन्त्री	भौतिक योजना तथा निर्माण २०६४।९।२६ बाट
३०.	श्री नविनकुमार विश्वकर्मा	राज्यमन्त्री	स्थानीय विकास २०६४।९।२६ बाट
३१.	श्री महन्थ ठाकुर	मन्त्री	वातावरण, विज्ञान तथा प्रविधि २०६४।८।२५ सम्म
३२.	श्री राजेन्द्र महतो	मन्त्री	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति २०६४।६।१३ सम्म
३३.	श्री खड्गबहादुर विश्वकर्मा	मन्त्री	महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण २०६४।९।८ सम्म

गठन मिति :- २०६३।१२।१८

२०. निर्देश (Ruling) एवं ध्यानाकर्षण

सभामुखमा अन्तरनिहित विशेषाधिकार अन्तर्गत सभामुखले विभिन्न समयमा सम्बन्धित पक्षलाई ध्यानाकर्षण तथा निर्देश (Ruling) गर्ने परम्परा रहेको छ । सो बमोजिम यस अवधिभर सभामुखबाट सदनमा भएका निर्देश र ध्यानाकर्षणहरु अनुसूची - ५ मा राखिएको छ ।

२१. सार्वजनिक महत्वको वक्तव्य

व्यवस्थापिका-संसद नियमावली, २०६३ को नियम २२९ बमोजिम मा० सभामुखको अनुमति लिई सम्बन्धित मन्त्रीले सदनमा सार्वजनिक महत्वको विषयमा बक्तव्य दिनसक्ने व्यवस्था रहेको थियो । जसअनुसार यस अवधिभर विभिन्न मन्त्रीले दिनुभएका सार्वजनिक महत्वको वक्तव्यको विवरण अनुसूची - ६ मा राखिएको छ ।

२२. सदनमा अवरोध, नारा तथा घेराउ

व्यवस्थापिका-संसदको बैठक चालू रहेको अवस्थामा विभिन्न कारणले सदनमा अवरोध, नारा तथा घेराउ हुने गरेको देखिन्छ । सो अवधिमा भएका त्यस्ता अवरोध, नाराबाजी तथा घेराउको विवरण अनुसूची - ७ मा राखिएको छ ।

अनुसूची-१

माननीय सदस्यको दलगत नामावली

नेपाली काँग्रेस

क सं.	नाम थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.
१.	श्री अजयकुमार चौरसिया	पर्सा	२
२.	श्री अर्जुनप्रसाद जोशी	पर्वत	१
३.	श्री अमरेशकुमार सिंह	सर्लाही	
४.	श्री अशोक कोइराला	मोरङ	
५.	श्री आनन्दप्रसाद ढुङ्गाना	धनुषा	३
६.	श्री आमोदप्रसाद उपाध्याय	मोरङ	१
७.	श्री एकनाथ रानाभाट	चितवन	२
८.	श्री कमला पन्त (आचार्य)	गोरखा	२
९.	श्रीमती काशी पौडेल	वर्दिया	१
१०.	श्री कुलबहादुर गुरुङ्ग	ईलाम	
११.	श्री केशरमान रोका	रुकुम	१
१२.	श्री कैलाशनाथ कसौधन	बाँके	३
१३.	श्रीमती कृष्णकुमारी श्रेष्ठ	चितवन	
१४.	श्री कृष्णप्रसाद सिटौला	झापा	१
१५.	श्री खुमबहादुर खड्का	दाङ	१
१६.	श्री गिरिजाप्रसाद कोइराला	सुनसरी	५
१७.	श्री गोपालप्रसाद कोइराला	झापा	६
१८.	श्री गोविन्दराज जोशी	तनहुँ	१
१९.	डा. गंगाधर लम्साल	चितवन	३
२०.	श्री चक्रप्रसाद वास्तोला	झापा	४
२१.	श्री जनकराज गिरी	बाजुरा	-
२२.	श्री जयप्रकाशप्रसाद गुप्ता	सप्तरी	१
२३.	श्री टंकप्रसाद शर्मा कडेल	बाग्लुङ	१
२४.	श्री डिल्लीराज शर्मा	पर्वत	२
२५.	श्री तारानाथ रानाभाट	कास्की	१
२६.	श्री तारिणीदत्त चटौत	कञ्चनपुर	२
२७.	श्री तीर्थराम डङ्गोल	काठमाडौं	७
२८.	श्री दामोदर वस्ताकोटी	नवलपरासी	१

क सं.	नाम थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.
२९.	श्री दिपकबहादुर गुरुङ	कास्की	
३०.	श्री दिलेन्द्रप्रसाद वडु	दार्चुला	–
३१.	श्री दीनबन्धु श्रेष्ठ	जुम्ला	
३२.	श्री दुर्योधन सिंह	रुपन्देही	१
३३.	श्री देवेन्द्रराज कँडेल	नवलपरासी	४
३४.	श्री नागेन्द्रकुमार राय	सर्लाही	४
३५.	श्री पाल्तेन गुरुङ	मनाङ	–
३६.	श्री पुष्करनाथ ओझा	कैलाली	३
३७.	श्री फरमुलाह मन्सुर	बारा	४
३८.	श्री बलदेव शर्मा	दाङ	२
३९.	श्री बलबहादुर राई	ओखलढुङ्गा	
४०.	श्री बेनुपराज प्रसाई	ईलाम	१
४१.	श्री भिमबहादुर तामाङ्ग	दोलखा	
४२.	श्री महन्थ ठाकुर	सर्लाही	५
४३.	श्री महादेव गुरुङ	कास्की	२
४४.	श्री महेन्द्रकुमार राय	महोत्तरी	४
४५.	श्री महेश आचार्य	मोरङ	५
४६.	श्री मिठाराम विश्वकर्मा	पर्वत	
४७.	सुश्री मैयाँदेवी श्रेष्ठ	चितवन	
४८.	श्री मो. अफताव आलम	रौतहट	२
४९.	श्री यज्ञराज पाठक	डोटी	
५०.	श्री राधेश्याम अधिकारी	काठमाडौं	
५१.	श्री रामकुमार चौधरी	सप्तरी	२
५२.	श्री रामकृष्ण ताम्राकार	रुपन्देही	२
५३.	श्री रामचन्द्र तिवारी	महोत्तरी	२
५४.	श्री रामचन्द्र पौडेल	तनहुँ	२
५५.	श्री रामनाथ अधिकारी	धादिङ	२
५६.	श्री रामबहादुर गुरुङ	लमजुङ	१
५७.	श्री रामबहादुर बिष्ट	अछाम	२
५८.	डा. रामवरण यादव	धनुषा	५
५९.	डा. रामशरण महत	नुवाकोट	२

क सं.	नाम थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.
६०.	श्री रामहरि ढुङ्गेल	रामेछाप	२
६१.	श्री रोमी गौचन थकाली	मुस्ताङ	-
६२.	श्री लेखनाथ आचार्य	रोल्पा	१
६३.	श्री लेखनाथ न्यौपाने	भक्तपुर	२
६४.	श्री विनयध्वज चन्द	बैतडी	२
६५.	श्री वीरेन्द्रकुमार कनौडिया	कपिलवस्तु	३
६६.	श्री शिवकुमार बस्नेत	खोटाङ	२
६७.	श्री शिवप्रसाद हुमागाईं	काभ्रेपलाञ्चोक	२
६८.	श्री शिवराज जोशी	दैलेख	२
६९.	श्री शिवराज जोशी	सुर्खेत	३
७०.	श्री शंकरप्रसाद पाण्डे	स्याङजा	३
७१.	श्रीमती सावित्री बोगटी (पाठक)	चितवन	१
७२.	श्रीमती सितादेवी यादव	सिराहा	
७३.	श्री सिद्धराज ओझा	डोटी	२
७४.	श्रीमती सुजाता कोइराला	सुनसरी	
७५.	श्री सुरेन्द्रप्रसाद चौधरी	पर्सा	३
७६.	श्री सुरेन्द्र हमाल	रोल्पा	२
७७.	श्री सुरेश मल्ल	बझाङ	२
७८.	श्री सुशील कोइराला	बाँके	२
७९.	श्री सूर्यप्रसाद प्रधान	रुपन्देही	३
८०.	श्री स्मृतिनारायण चौधरी	धनुषा	१
८१.	श्री हरिप्रसाद सापकोटा	सुनसरी	४
८२.	श्री हरिभक्त अधिकारी	लमजुङ	२
८३.	श्री हरिहर दाहाल	काठमाडौं	
८४.	श्री हृदयराम थानी	सुर्खेत	२
८५.	श्री ज्ञानु के.सी.	बाँके	१

नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी एमाले

क सं.	नाम थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.
१.	श्री अमृतकुमार बोहरा	सिन्धुपाल्चोक	

क्र सं.	नाम थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.
२.	श्री अष्टलक्ष्मी शाक्य	काठमाडौं	६
३.	श्री आनन्दप्रसाद पोखरेल	दोलखा	२
४.	श्री ईश्वर पोखरेल	काठमाडौं	३
५.	श्री उर्मिला अर्याल	पर्सा	४
६.	श्री उर्वादत्त पन्त	कञ्चनपुर	
७.	श्री ओमप्रसाद ओझा	ताप्लेजुङ	२
८.	श्री कमलप्रकाश सुनुवार	रामेछाप	१
९.	श्री कुन्ता शर्मा	सुनसरी	१
१०.	श्री के.पी.शर्मा ओली	झापा	२
११.	श्री कृष्णप्रसाद दाहाल	मकवानपुर	१
१२.	श्री कृष्णलाल महर्जन	ललितपुर	२
१३.	श्री गोकर्णराज विष्ट	गुल्मी	३
१४.	श्री गोरखबहादुर वोगटी	हुम्ला	-
१५.	श्री गंगाप्रसाद नेपाल	सिन्धुली	१
१६.	श्री घनेन्द्र बस्नेत	भोजपुर	१
१७.	श्री चन्द्रबहादुर शाही	मुगु	-
१८.	श्री चन्द्रमणि खराल	नवलपरासी	२
१९.	श्री चुडामणि जंगली (विश्वकर्मा)	कास्की	
२०.	श्री जगदीशप्रसाद साह	सप्तरी	४
२१.	श्री जगन्नाथ खतिवडा	उदयपुर	२
२२.	श्री जयन्ती राई	भोजपुर	
२३.	श्री झलनाथ खनाल	ईलाम	
२४.	श्री टुकराज सिग्देल	तनहुँ	३
२५.	श्री डम्वरसिं सम्वाहाम्फे	पाँचथर	२
२६.	श्री डिल्लीराज खनाल	अर्घाखाँची	२
२७.	श्री तारासम यङ्गया	झापा	५
२८.	श्री तीर्था गौतम	रुकुम	२
२९.	श्री तीलकुमार मेन्याङवो (लिम्बु)	ताप्लेजुङ	१
३०.	श्री दानबहादुर चौधरी	कपिलवस्तु	१
३१.	श्री दुर्गा लिंखा	धनकुटा	१
३२.	श्री देवीलाल थापा	जुम्ला	-
३३.	श्री धर्मनाथप्रसाद साह	सिराहा	५
३४.	श्री नरबहादुर हमाल	दैलेख	१
३५.	श्री परशुराम मेघी गुरुङ्ग	संखुवासभा	२

क्र सं.	नाम थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.
३६.	श्री पशुपति चौलागाईं	दोलखा	१
३७.	श्री पार्वती चौधरी	कैलाली	
३८.	श्री पारोदेवी यादव	सिराहा	
३९.	श्री प्रकाश ज्वाला	सल्यान	१
४०.	श्री प्रदिपकुमार ज्ञवाली	गुल्मी	२
४१.	श्री प्रदीप नेपाल	काठमाडौं	१
४२.	श्री फटिकबहादुर थापा	गुल्मी	१
४३.	श्री बिरोध खतिवडा	मकवानपुर	२
४४.	श्री बेदुराम भुसाल	कपिलवस्तु	
४५.	मां० डा. बंशीधर मिश्र	रौतहट	३
४६.	श्री भद्रबहादुर थापा	पाल्पा	१
४७.	श्री भरतमोहन अधिकारी	मोरङ	२
४८.	श्री महेन्द्रप्रसाद यादव	सर्लाही	१
४९.	श्री महेन्द्रबहादुर पाण्डे	नुवाकोट	३
५०.	श्री माधवकुमार नेपाल	रौतहट	१
५१.	डा० मंगलसिद्धि मानन्धर	काठमाडौं	५
५२.	श्री यादवबहादुर रायमाझी	पाल्पा	३
५३.	श्री योगनारायण यादव	धनुषा	२
५४.	श्री रघुजी पन्त	ललितपुर	३
५५.	श्री रत्नप्रसाद शर्मा न्यौपाने	जाजरकोट	२
५६.	श्री राजेन्द्रप्रकाश लोहनी	नुवाकोट	१
५७.	श्री राजेन्द्रप्रसाद पाण्डे	धादिङ	३
५८.	श्री रामचन्द्र यादव	सिराहा	१
५९.	श्री रामप्रीत पासवान	सप्तरी	
६०.	श्री रिजवान अन्सारी	सर्लाही	
६१.	श्री रिमा नेपाली	रोल्पा	
६२.	श्री रंगनाथ जोशी	बर्दिया	
६३.	श्री लक्ष्मीदास मानन्धर	काठमाडौं	
६४.	श्री ललितकुमार बस्नेत	मकवानपुर	
६५.	श्री लालबाबु पण्डित	मोरङ	३
६६.	श्री वसन्तकुमार नेम्वाङ	पाँचथर	१
६७.	श्री वामदेव गौतम	बर्दिया	
६८.	श्री विजय सुब्बा	तेह्रथुम	-
६९.	श्रीमती विद्यादेवी भण्डारी	काठमाडौं	२

क सं.	नाम थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.
७०.	श्री वीरबहादुर लामा	मकवानपुर	३
७१.	श्री शान्ति पाखिन	दोलखा	
७२.	श्री शिवबहादुर देउजा	काभ्रेपलाञ्चोक	१
७३.	श्री सुभाष कर्माचार्य	सिन्धुपाल्चोक	२
७४.	श्री शेरधन राई	भोजपुर	२
७५.	श्री शंकरनाथ शर्मा अधिकारी	सिन्धुली	२
७६.	श्री सुवास चन्द्र नेम्वाङ्ग	ईलाम	२
७७.	श्री सुरेशकुमार कार्की	उदयपुर	१
७८.	श्री सुशीला नेपाल	ललितपुर	१
७९.	श्री सोमप्रसाद पाण्डेय	पाल्पा	२
८०.	श्री सोहनप्रसाद चौधरी	बारा	२
८१.	श्री हर्कमान तामाङ	मोरङ	४
८२.	श्री हितकाजी गुरुङ	स्याङजा	१
८३.	श्री श्रीमाया थकाली	मुस्ताङ	

ने.क.पा. माओवादी

क सं.	नाम थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.
१.	श्री अमृता थापा	स्याङजा	
२.	श्री इन्द्रजीत थारु	दाङ	
३.	श्री इलियास मुसलमान	कपिलवस्तु	
४.	श्री उमा भुजेल	गोरखा	
५.	श्री उमा वि.क.	कपिलवस्तु	
६.	श्री कमला रोका	रुकुम	
७.	श्री कुमार फुदुङ्ग	तेह्रथुम	
८.	श्री कुमारी मोक्तान	मकवानपुर	
९.	श्री कृष्ण आचार्य	कास्की	
१०.	श्री कृष्ण देव सिंह दनुवार	सिराहा	
११.	श्री कृष्णबहादुर महरा	रोल्पा	
१२.	श्री खड्गबहादुर वि.क.	कालिकोट	
१३.	श्री खिमलाल देवकोटा	कास्की	
१४.	श्री गमबहादुर श्रीश मगर	म्याग्दी	
१५.	श्री गंगानारायण श्रेष्ठ	सिन्धुली	

क्र सं.	नाम थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.
१६.	श्री चिनक कुर्मी	नवलपरासी	
१७.	श्री जनार्दन शर्मा	रुकुम	
१८.	श्री जयपुरी घर्ती मगर	रोल्पा	
१९.	श्री टीका बुढाथोकी	सल्यान	
२०.	श्री टंक आङबुहाङ्ग लिम्बु	ताप्लेजुङ	
२१.	श्री तिलक परियार	बाँके	
२२.	श्री दामा शर्मा	दाङ	
२३.	श्री दिलीप महर्जन	काठमाडौं	
२४.	श्री दीनानाथ शर्मा	बाग्लुङ	
२५.	श्री देवप्रसाद गुरुङ	मनाङ	
२६.	श्री देवी खड्का	दोलखा	
२७.	श्री धर्मशीला चापागाई	झापा	
२८.	श्री नन्द सिंह सार्की	डडेलधुरा	
२९.	श्री नारायणप्रसाद दाहाल	चितवन	
३०.	श्री नारायणप्रसाद रेग्मी	दाङ	
३१.	श्री नारायणी देवी श्रेष्ठ	भक्तपुर/ललितपुर	
३२.	श्री पदमबहादुर राई	भोजपुर	
३३.	श्री पदमलाल विश्वकर्मा	इलाम	
३४.	श्री परमानन्द वर्मा कुर्मी	बाँके	
३५.	श्री परशुराम रम्तेल	गोरखा	
३६.	श्री पुरन राना थारु	कञ्चनपुर	
३७.	श्री पूर्णसिंह राजवंशी	झापा	
३८.	श्री पूर्णकुमारी सुवेदी	बाँके	
३९.	श्री प्रभु शाह	रौतहट	
४०.	श्री फुर्वी शेर्पा	संखुवासभा	
४१.	श्री बलावती शर्मा	बाग्लुङ	
४२.	श्री बुद्धिमान माझी	सिन्धुली	
४३.	श्री भगवती प्रधान	सिन्धुपाल्चोक	
४४.	श्री भक्तबहादुर शाह	जाजरकोट	
४५.	श्री भरतप्रसाद शाह	महोत्तरी	
४६.	श्री भिक्षु आनन्द	काठमाडौं	

क सं.	नाम थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.
४७.	श्री मञ्जु बम	बैतडी	
४८.	श्री मणि खम्बु	उदयपुर	
४९.	श्री मल्ल के सुन्दर	काठमाडौं	
५०.	श्री महेन्द्र पासवान	सिराहा	
५१.	श्री मातृकाप्रसाद यादव	धनुषा	
५२.	श्री मोतीदेवी चौधरी	बर्दिया	
५३.	श्री मंगल विश्वकर्मा	सुर्खेत	
५४.	श्री रामआश्रय राम	पर्सा	
५५.	श्री रामकुमारी यादव	धनुषा	
५६.	श्री रामचरण चौधरी थारु	बर्दिया	
५७.	श्री रामलौट तिवारी	कपिलवस्तु	
५८.	श्री रुपा चौधरी	कैलाली	
५९.	श्री रुपा वि.क.	पाल्पा	
६०.	श्री लेखराज भट्ट	कैलाली	
६१.	श्री लोकेन्द्र विष्ट	रुकुम	
६२.	श्री वामदेव क्षेत्री	रुपन्देही	
६३.	श्री विनोदकुमार उपाध्याय	रुपन्देही	
६४.	श्री शान्ता श्रेष्ठ	काठमाडौं	
६५.	श्री शालिक्राम जम्कट्टेल	धादिङ	
६६.	श्री शिला यादव	बारा	
६७.	श्री शिवकुमार मण्डल	मोरङ	
६८.	श्री शोभा कट्टेल	चितवन	
६९.	श्री सत्यनारायण भगत वीन	रौतहट	
७०.	श्री सत्य पहाडी	डोल्पा	
७१.	श्री सन्तोष कुमार बुढामगर	रोल्पा	
७२.	श्री सरला रेग्मी	बर्दिया	
७३.	श्री सरस्वती चौधरी	सप्तरी	
७४.	श्री सरस्वती मोहरा	दैलेख	
७५.	श्री सावित्री गुरुङ दुरा	तनहुँ	
७६.	श्री सीता वि.क.	प्यूठान	
७७.	श्री सुदर्शन बराल मगर	गुल्मी	

क सं.	नाम थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.
७८.	श्री सुरेशकुमार आले मगर	तनहुँ	
७९.	श्री सूर्यनाथ प्रसाद यादव	सप्तरी	
८०.	श्री सूर्यमान दोङ तामाङ	काभ्रे	
८१.	श्री हरि रोका	खोटाङ	
८२.	श्री हितबहादुर तामाङ	नुवाकोट	
८३.	श्री हिसिला यमी	काठमाडौं	

नेपाली काँग्रेस (प्रजातान्त्रिक)

क सं.	नाम थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.
१.	श्री अक्कलबहादुर बिष्ट	अछाम	
२.	श्री अर्जुनजङ्गबहादुर सिंह	बझाङ	१
३.	श्री उमा अधिकारी रेग्मी	चितवन	
४.	श्री उमाकान्त चौधरी	बारा	१
५.	श्री ऋषिकेश गौतम	बारा	३
६.	श्री केशव थापा	इलाम	३
७.	श्री कृष्णकिशोर घिमिरे	दाङ	३
८.	श्री कृष्णप्रसाद भट्टराई	पर्सा	१
९.	श्री खेमराज भट्ट मायालु	वर्दिया	३
१०.	श्री गेहेन्द्र गिरी	दाङ	४
११.	श्री गोपालमान श्रेष्ठ	स्याङजा	२
१२.	श्री गोविन्दबहादुर शाह	अछाम	१
१३.	श्री चिरञ्जीवी वाग्ले	गोरखा	१
१४.	श्रीमती चित्रलेखा यादव	सिराहा	२
१५.	श्री टेकबहादुर चोखाल	कैलाली	४
१६.	श्री टंकप्रसाद राई	संखुवासभा	१
१७.	श्री दिलबहादुर लामा	रसुवा	-
१८.	श्री नरेन्द्रबहादुर बम	बैतडी	१
१९.	श्री नरेन्द्रविक्रम नेम्वाङ	झापा	३
२०.	श्री नारायणप्रकाश साउद	कञ्चनपुर	१
२१.	श्री नारायण शर्मा पौड्याल	चितवन	४
२२.	श्री पूर्णबहादुर खड्का	सुर्खेत	१
२३.	श्री प्रकाशबहादुर गुरुङ	कास्की	३

क सं.	नाम थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.
२४.	श्री प्रकाशमान सिंह	काठमाडौं	
२५.	डा. प्रकाश शरण महत	नुवाकोट	
२६.	श्री प्रदिप गिरी	सिराहा	
२७.	श्री प्रेमलाल सिंह	काठमाडौं	४
२८.	श्री बलबहादुर के.सी. (खत्री)	सोलुखुम्बु	–
२९.	श्री भक्तबहादुर बलायर	डोटी	१
३०.	श्री भरतकुमार शाह	रुपन्देही	४
३१.	श्री महेन्द्र यादव	महोत्तरी	१
३२.	डा. मिनेन्द्र रिजाल	मोरङ	
३३.	श्री मोहनबहादुर बस्नेत	सिन्धुपाल्चोक	१
३४.	श्री मंगलप्रसाद थारु	वर्दिया	२
३५.	श्री रमेश लेखक	कञ्चनपुर	३
३६.	श्री राजेन्द्र खरेल	काभ्रेपलाञ्चोक	३
३७.	श्री रामजनम चौधरी	कैलाली	२
३८.	श्री रामजीवन सिंह	महोत्तरी	
३९.	श्री लक्ष्मणप्रसाद मेहता	सुनसरी	३
४०.	श्री विजयकुमार गच्छदार	सुनसरी	२
४१.	श्री विमलेन्द्र निधि	धनुषा	
४२.	श्री शरतसिंह भण्डारी	महोत्तरी	३
४३.	श्री शेरबहादुर देउवा	डडेल्धुरा	–
४४.	श्री सर्वधन राई	खोटाङ	१
४५.	सुश्री सुशीला स्वाँर	कैलाली	१
४६.	श्री हरिनारायण चौधरी	मोरङ	६
४७.	श्री हरिलाल जोशी	गोरखा	३
४८.	श्री होमनाथ दाहाल	ओखलढुङ्गा	१

राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी

क सं.	नाम थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.
१.	श्री अजयप्रताप साह	कपिलवस्तु	४
२.	श्री कृष्णप्रताप मल्ल	धनुषा	३
३.	श्री गोविन्दविक्रम शाह	जाजरकोट	१
४.	श्री नेत्रलाल श्रेष्ठ	सल्यान	२

क सं.	नाम थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.
५.	श्री पशुपतिशमशेर ज.ब.रा	सिन्धुपाल्चोक	३
६.	श्री रामचन्द्र राय	सर्लाही	३

नेपाल सद्भावना पार्टी (आनन्दी देवी)

क सं.	नाम थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.
१.	श्रीमती आनन्दीदेवी सिंह	सप्तरी	
२.	श्री गोविन्द थारु	बर्दिया	
३.	श्री भरतविमल यादव	महोत्तरी	
४.	श्री राजेन्द्र महतो	सर्लाही	२
५.	श्री हृदयेश त्रिपाठी	नवलपरासी	३

नेपाल मजदुर किसान पार्टी

क सं.	नाम थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.
१.	श्री जग्यबहादुर शाही	दैलख	
२.	श्री नारायणमान विजुक्छे	भक्तपुर	१
३.	श्री लिला न्याइच्याइँ		
४.	श्री सुनिल प्रजापती	भक्तपुर	

जनमोर्चा नेपाल

क सं.	नाम थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.
१.	श्री अञ्जना विशंखे	काठमाडौं	
२.	श्री असर्फी सदा	सप्तरी	
३.	श्री कमानसिंह लामा	काभ्रेपलाञ्चोक	
४.	श्री लीलामणि पोखरेल	सिन्धुली	३

राष्ट्रिय जनमोर्चा नेपाल

क सं.	नाम थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.
१.	श्री चित्रबहादुर के.सी.	बाग्लुङ	२
२.	श्री डिलाराम आचार्य	अर्घाखाँची	१
३.	श्री हरि आचार्य	प्यूठान	१

वाममोर्चा

क्र सं.	नाम थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.
१.	श्री गणेश साह	धनुषा	
२.	श्री चन्द्रप्रकाश (सी.पी.) मैनाली	झापा	
३.	श्री नन्दकुमार प्रसाई	झापा	

ने.क.पा. (एकीकृत)

क्र सं.	नाम थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.
१.	श्री नवराज सुवेदी	प्यूठान	२
२.	श्री परी थापा	बाग्लुङ	३

राष्ट्रिय जनशक्ति पार्टी

क्र सं.	नाम थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.
१.	श्रीमती रेणुकुमारी यादव	सप्तरी	३
२.	श्री सूर्यबहादुर थापा	धनकुटा	२

नेपाल सद्भावना पार्टी

क्र सं.	नाम थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.
१.	श्री यज्ञजीत शाह	रुपन्देही	५

अनुसूची-२

महिला माननीय सदस्यको नामावली

(वर्णानुक्रमानुसार)

क.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.
१.	श्री अञ्जना विसंखे	काठमाडौं	
२.	श्री अमृता थापा	स्याङजा	
३.	श्री अष्टलक्ष्मी शाक्य	काठमाडौं	६
४.	श्रीमती आनन्दीदेवी सिंह	सप्तरी	
५.	श्री उमा अधिकारी रेग्मी	चितवन	
६.	श्री उमा भुजेल	गोरखा	
७.	श्री उमा वि.क.	कपिलवस्तु	
८.	श्री उर्मिला अर्याल	पर्सा	४
९.	श्री कमला पन्त (आचार्य)	गोरखा	२
१०.	श्री कमला रोका	रुकुम	
११.	श्रीमती काशी पौडेल	वर्दिया	१
१२.	श्री कुन्ता शर्मा	सुनसरी	१
१३.	श्री कुमारी मोक्तान	मकवानपुर	
१४.	श्रीमती कृष्णकुमारी श्रेष्ठ	चितवन	
१५.	श्रीमती चित्रलेखा यादव	सिराहा	२
१६.	श्री जयपुरी घर्ती मगर	रोल्पा	
१७.	श्री जयन्ती राई	भोजपुर	
१८.	श्री टीका बुढाथोकी	सल्यान	
१९.	श्री तीर्था गौतम	रुकुम	२
२०.	श्री दामा शर्मा	दाङ	
२१.	श्री देवी खड्का	दोलखा	
२२.	श्री धर्मशिला चापागाई	झापा	
२३.	श्री नारायणी देवी श्रेष्ठ	भक्तपुर/ललितपुर	
२४.	श्री पार्वती चौधरी	कैलाली	
२५.	श्री पारोदेवी यादव	सिराहा	
२६.	श्री पूर्णकुमारी सुवेदी	बाँके	
२७.	श्री फुर्वी शेर्पा	संखुवासभा	
२८.	श्री बलावती शर्मा	बाग्लुङ	

क.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.
२९.	श्री भगवती प्रधान	सिन्धुपाल्चोक	
३०.	श्री मञ्जु बम	बैतडी	
३१.	श्री मणि खुम्बु	उदयपुर	
३२.	सुश्री मैयाँदेवी श्रेष्ठ	चितवन	
३३.	श्री मोतीदेवी चौधरी	बर्दिया	
३४.	श्री रामकुमारी यादव	धनुषा	
३५.	श्री रिमा नेपाली	रोल्पा	
३६.	श्री रुपा चौधरी	कैलाली	
३७.	श्री रुपा वि.क.	पाल्पा	
३८.	श्रीमती रेणुकुमारी यादव	सप्तरी	३
३९.	श्री लिला न्याइच्याइँ	भक्तपुर	
४०.	श्रीमती विद्यादेवी भण्डारी	काठमाडौं	२
४१.	श्री शान्ता श्रेष्ठ	काठमाडौं	
४२.	श्री शान्ति पाखिन	दोलखा	
४३.	श्री शिला यादव	बारा	
४४.	श्री शोभा कट्टेल	चितवन	
४५.	श्री सत्य पहाडी	डोल्पा	
४६.	श्री सरला रेग्मी	बर्दिया	
४७.	श्री सरस्वती चौधरी	सप्तरी	
४८.	श्री सरस्वती मोहरा	दैलेख	
४९.	श्री सावित्री गुरुङ	तनहुँ	
५०.	श्रीमती सावित्री बोगटी (पाठक)	चितवन	१
५१.	श्री सितादेवी यादव	सिराहा	
५२.	श्री सीता वि.क.	प्यूठान	
५३.	श्रीमती सुजाता कोइराला	सुनसरी	
५४.	श्री सुशीला नेपाल	ललितपुर	१
५५.	सुश्री सुशीला स्वाँर	कैलाली	१
५६.	श्री हिसिला यमी	काठमाडौं	
५७.	श्री श्रीमाया थकाली	मुस्ताङ	

अनुसूची-३

व्यवस्थापिका-संसदका विभिन्न समिति

विषयगत समितिहरु

अर्थ समिति
(अर्थ मन्त्रालय र आर्थिक योजना)

क्र.सं.	नाम थर
१.	श्री आनन्दप्रसाद ढुङ्गाना
२.	श्रीमती आनन्दीदेवी सिंह
३.	श्री केशव थापा
४.	श्री जग्यबहादुर शाही
५.	श्री टीका बुढाथोकी
६.	श्री डिल्लीराज खनाल
७.	श्री देवप्रसाद गुरुङ
८.	श्री नन्द सिंह सार्की
९.	श्री नारायणप्रकाश साँउद
१०.	श्री पदमबहादुर राई
११.	डा. प्रकाश शरण महत
१२.	श्री भद्रबहादुर थापा
१३.	श्री भरतमोहन अधिकारी
१४.	श्री महेश आचार्य
१५.	श्री राजेन्द्रप्रकाश लोहनी
१६.	श्री रामकृष्ण ताम्राकार
१७.	श्री रामचन्द्र यादव
१८.	श्री रामचन्द्र राय
१९.	श्री विनयध्वज चन्द
२०.	श्री शिला यादव
२१.	श्री शोभा कट्टेल
२२.	श्री सुरेश मल्ल
२३.	श्री स्मृतिनारायण चौधरी

अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध समिति

(परराष्ट्र मन्त्रालय, सँस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय र सन्धि सम्झौताहरु)

क्र.सं.	नाम थर
१.	श्री खेमराज भट्ट मायालु
२.	श्री गोविन्दविक्रम शाह
३.	श्री गंगानारायण श्रेष्ठ
४.	श्री चक्रप्रसाद वास्तोला
५.	श्री चन्द्रबहादुर शाही
६.	श्री जयप्रकाशप्रसाद गुप्ता
७.	श्री झलनाथ खनाल
८.	श्री दीनानाथ शर्मा
९.	श्री नारायणमान विजुक्छे
१०.	श्री फटिकबहादुर थापा
११.	श्री भरतविमल यादव
१२.	श्री भिक्षु आनन्द
१३.	श्री महेन्द्र यादव
१४.	श्री रामलौट तिवारी
१५.	श्री रोमी गौचन थकाली
१६.	श्री शिवप्रसाद हुमागाईं
१७.	श्री सरस्वती मोहरा
१८.	श्री सावित्री गुरुङ दुरा
१९.	श्री सुरेन्द्रप्रसाद चौधरी
२०.	श्री सुरेशकुमार कार्की
२१.	श्री सुशीला नेपाल
२२.	श्री हितकाजी गुरुङ

कानून, न्याय तथा व्यवस्थापिका-संसद सम्बन्ध समिति

(कानून न्याय र व्यवस्थापिका-संसद, महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय र प्रत्यायोजित अधिकार बमोजिम जारी भएका नियम, विनियम र आदेशको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन)

क्र.सं.	नाम थर
१.	श्री अजयकुमार चौरसिया बरै
२.	श्री अमृता थापा
३.	श्री कुमारी मोक्तान
४.	श्री खिमलाल देवकोटा
५.	श्री गमबहादुर श्रीश मगर
६.	श्री गेहेन्द्र गिरी

क.सं.	नाम थर
७.	श्री घनेन्द्र बस्नेत
८.	श्री जनकराज गिरी
९.	श्री जयन्ती राई
१०.	श्री टेकबहादुर चोखाल
११.	श्री तारानाथ रानाभाट
१२.	श्री तारिणीदत्त चटौत
१३.	श्री दामोदर वस्ताकोटी
१४.	श्री दुर्गा लिंखा
१५.	श्री नेत्रलाल श्रेष्ठ
१६.	श्री प्रभु शाह
१७.	श्री बेनुपराज प्रसाईं
१८.	श्री भक्तबहादुर वलायर
१९.	श्री वीरेन्द्रकुमार कनौडिया
२०.	श्री रामप्रीत पासवान
२१.	श्री सिद्धराज ओझा
२२.	श्री हर्कमान तामाङ
२३.	श्री हरिहर दाहाल

कृषि तथा सहकारी समिति

(भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय र कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय)

क.सं.	नाम थर
१.	श्री उमाकान्त चौधरी
२.	श्री एकनाथ रानाभाट
३.	श्री कुन्ता शर्मा
४.	श्री कैलाशनाथ कसौधन
५.	श्री गोपालप्रसाद कोइराला
६.	श्री गोविन्द थारु
७.	श्री डम्वरसिं सम्वाहाम्फे
८.	श्री दानबहादुर चौधरी
९.	श्री दिलीप महर्जन
१०.	श्री दुर्योधन सिंह
११.	श्री धर्मशिला चापागाई
१२.	श्री पाल्तेन गुरुङ
१३.	श्री बलदेव शर्मा
१४.	श्री मातृकाप्रसाद यादव
१५.	श्री मोतीदेवी चौधरी

क.सं.	नाम थर
१६.	श्री यज्ञजीत शाह
१७.	श्री रामचरण चौधरी थारु
१८.	श्री रामजीवन सिंह
१९.	श्री रुपा वि.क.
२०.	श्री वामदेव गौतम
२१.	श्री सुभाष कर्माचार्य
२२.	श्री शेरबहादुर देउवा

प्रशासन सुधार अनुगमन समिति

(सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग, लोकसेवा आयोग र सार्वजनिक प्रशासन)

क.सं.	नाम थर
१.	श्री अक्कलबहादुर बिष्ट
२.	श्री कृष्णबहादुर महरा
३.	श्री गोरखबहादुर वोगटी
४.	डा. गंगाधर लम्साल
५.	श्री चिनक कुर्मी
६.	श्री डिल्लीराज शर्मा
७.	श्री तीर्थराम डङ्गोल
८.	श्री पदमलाल विश्वकर्मा
९.	श्री पार्वती चौधरी
१०.	श्री फरमुलाह मन्सुर
११.	श्री मञ्जु बम
१२.	श्री महेन्द्रबहादुर पाण्डे
१३.	श्री राजेन्द्र खरेल
१४.	श्री रामनाथ अधिकारी
१५.	श्री रामबहादुर गुरुङ
१६.	श्री रंगनाथ जोशी
१७.	श्री लेखनाथ न्यौपाने
१८.	श्री शरतसिंह भण्डारी
१९.	श्री शिवराज जोशी (दैलेख)
२०.	श्री शेरधन राई
२१.	श्री सरला रेग्मी
२२.	श्री सीता वि.क.
२३.	श्री सुरेशकुमार आले मगर

प्राकृतिक स्रोत र साधन समिति

(वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालय र जलस्रोत मन्त्रालय)

क.सं.	नाम थर
१.	श्री अजयप्रताप साह
२.	श्री अर्जुनप्रसाद जोशी
३.	श्री असर्फी सदा
४.	श्री आनन्दप्रसाद पोखरेल
५.	श्री उमा वि.क.
६.	श्री चन्द्रप्रकाश (सी.पी.) मैनाली
७.	श्री जगदीशप्रसाद साह
८.	श्री दिलबहादुर लामा
९.	श्री देवी खड्का
१०.	श्री नागेन्द्रकुमार राय
११.	श्री नारायणशर्मा पौड्याल
१२.	श्री पारोदेवी यादव
१३.	श्री पुरन राना थारु
१४.	श्री प्रकाश ज्वाला
१५.	श्री भरतप्रसाद शाह
१६.	श्री रामकुमार चौधरी
१७.	श्री लेखनाथ आचार्य
१८.	श्री लोकेन्द्र विष्ट
१९.	श्री वसन्तकुमार नेम्वाङ
२०.	श्री विजयकुमार गच्छदार
२१.	श्री वीरबहादुर लामा
२२.	श्री हरि रोका

भौतिक पूर्वाधार तथा विकास समिति

(भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय)

क.सं.	नाम थर
१.	श्री अर्जुनजङ्गबहादुर सिंह
२.	श्री अशोक कोइराला
३.	श्री इन्द्रजीत थारु
४.	श्री इलियास मुसलमान
५.	श्री टंकप्रसाद राई
६.	श्री तीर्था गौतम
७.	श्री देवीलाल थापा
८.	श्री नारायणी देवी श्रेष्ठ

क्र.सं.	नाम थर
९.	श्री पूर्णकुमारी सुवेदी
१०.	श्री बुद्धिमान माझी
११.	श्री महेन्द्रप्रसाद यादव
१२.	श्री रत्नप्रसाद शर्मा न्यौपाने
१३.	श्री लालबाबु पण्डित
१४.	श्री शान्ति पाखिन
१५.	श्री शिवराज जोशी (सुर्खेत)
१६.	श्री शंकरनाथ शर्मा अधिकारी
१७.	श्री सितादेवी यादव
१८.	श्री हरिलाल जोशी
१९.	श्री हितबहादुर तामाङ
२०.	श्री हिसिला यमी
२१.	श्री ज्ञानु के.सी.

मानव अधिकार तथा सामाजिक न्याय समिति

(राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग, महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण मन्त्रालय)

क्र.सं.	नाम थर
१.	श्री अष्टलक्ष्मी शाक्य (बोहोरा)
२.	श्री उमा अधिकारी रेग्मी
३.	श्री कमला पन्त (आचार्य)
४.	श्री केशरमान रोका
५.	श्री गोविन्दराज जोशी
६.	श्री जगन्नाथ खतिवडा
७.	श्री जयपुरी घर्ती मगर
८.	श्री टंक आम्बोहाङ लिम्बु
९.	श्री तारासम यङ्गया
१०.	श्री तिलक परियार
११.	श्री दामा शर्मा
१२.	श्री पूर्णसिंह राजवंशी
१३.	श्री प्रकाशमान सिंह
१४.	श्री प्रदिप गिरी
१५.	श्री मल्ल के सुन्दर
१६.	श्री माधवकुमार नेपाल
१७.	श्री योगनारायण यादव
१८.	श्री रामकुमारी यादव
१९.	श्रीमती रेणुकुमारी यादव

क.सं.	नाम थर
२०.	श्री लिला न्याइच्याइँ
२१.	श्री शंकरप्रसाद पाण्डे
२२.	श्री सुरेन्द्र हमाल
२३.	श्री सूर्यबहादुर थापा

योजना तथा स्वायत्त शासन समिति
(स्थानीय विकास मन्त्रालय, राष्ट्रिय योजना आयोग)

क.सं.	नाम थर
१.	श्री अमृत कुमार बोहरा
२.	श्री ऋषिकेश गौतम
३.	श्री कृष्ण देव सिंह दनुवार
४.	श्री खड्गबहादुर विक
५.	श्री चित्रबहादुर के.सी.
६.	श्री तीलकुमार मेन्याङवो (लिम्बु)
७.	श्री दीनबन्धु श्रेष्ठ
८.	श्री नरबहादुर हमाल
९.	श्री नवराज सुवेदी
१०.	श्री पुष्करनाथ ओझा
११.	श्री प्रकाशबहादुर गुरुङ
१२.	श्री मिठाराम विश्वकर्मा
१३.	सुश्री मैयाँदेवी श्रेष्ठ
१४.	श्री यज्ञराज पाठक
१५.	श्री रिजवान अन्सारी
१६.	श्री रिमा नेपाली
१७.	श्री विमलेन्द्र निधि
१८.	श्री शान्ता श्रेष्ठ
१९.	श्री सत्य पहाडी
२०.	श्री सन्तोष कुमार बुढामगर
२१.	श्री सरस्वती चौधरी
२२.	श्री सोहनप्रसाद चौधरी
२३.	श्री हरिप्रसाद सापकोटा

राज्य व्यवस्था समिति

(प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, रक्षा मन्त्रालय, गृह मन्त्रालय र निर्वाचन आयोग)

क.सं.	नाम थर
१.	श्री आमोदप्रसाद उपाध्याय
२.	श्री ईश्वर पोखरेल
३.	श्री उमा भुजेल
४.	श्री कमलप्रकाश सुनुवार
५.	श्री कुमार फुदुङ्ग
६.	श्री चिरञ्जीवी वाग्ले
७.	श्री जनार्दन शर्मा
८.	श्री देवेन्द्रराज कँडेल
९.	श्री परशुराम मेघी गुरुङ्ग
१०.	श्री पशुपतिशमशेर ज.ब.रा
११.	श्री पूर्णबहादुर खड्का
१२.	श्री प्रदीप नेपाल
१३.	श्री राजेन्द्र महतो
१४.	श्री रामचन्द्र पौडेल
१५.	श्री लीलामणि पोखरेल
१६.	श्रीमती विद्यादेवी भण्डारी
१७.	श्री सुदर्शन बराल मगर
१८.	श्री सुनिल प्रजापती
१९.	श्री सुशील कोइराला
२०.	श्री सूर्यनाथ प्रसाद यादव
२१.	श्री हरि आचार्य
२२.	श्री होमनाथ दाहाल
२३.	श्री हृदयराम थानी

वातावरण सञ्चार तथा प्रविधि समिति

(सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय, वातावरण विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय)

क.सं.	नाम थर
१.	श्री अमरेशकुमार सिंह
२.	श्री ओमप्रसाद ओझा
३.	श्री कमला रोका
४.	श्री कृष्णप्रसाद दाहाल
५.	श्री गोविन्दबहादुर शाह
६.	श्री चन्द्रमणि खराल

क.सं.	नाम थर
७.	श्री टुकराज सिग्देल
८.	श्री दिपकबहादुर गुरुङ
९.	श्री नन्दकुमार प्रसाई
१०.	श्री नरेन्द्रबहादुर बम
११.	श्री नारायणप्रसाद रेग्मी
१२.	श्री बलबहादुर राई
१३.	श्री भक्तबहादुर शाह
१४.	श्री भिमबहादुर तामाङ्ग
१५.	श्री रघुजी पन्त
१६.	श्री राधेश्याम अधिकारी
१७.	श्री रुपा चौधरी
१८.	श्री लक्ष्मणप्रसाद मेहता
१९.	श्री शिवकुमार मण्डल
२०.	श्री सर्वधन राई
२१.	श्रीमती सुजाता कोइराला
२२.	श्री सूर्यमान दोङ तामाङ

शिक्षा, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या समिति

(स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय र शिक्षा तथा खेलकूद मन्त्रालय)

क.सं.	नाम थर
१.	श्री कमानसिंह लामा
२.	श्री गंगाप्रसाद नेपाल
३.	श्री टंकप्रसाद शर्मा कँडेल
४.	श्री बलावती शर्मा
५.	श्री बिरोध खतिवडा
६.	श्री बेदुराम भुसाल
७.	डा. बंशीधर मिश्र
८.	श्री भगवती प्रधान
९.	श्री महेन्द्रकुमार राय
१०.	श्री मंगलप्रसाद थारु
११.	श्री मंगल विश्वकर्मा
१२.	श्री यादवबहादुर रायमाझी
१३.	श्री राम आश्रय राम
१४.	श्री रामजनम चौधरी
१५.	डा. रामवरण यादव
१६.	श्री लेखराज भट्ट

क.सं.	नाम थर
१७.	श्री विनोदकुमार उपाध्याय
१८.	श्रीमती सावित्री बोगटी (पाठक)
१९.	सुश्री सुशीला स्वाँर
२०.	श्री सूर्यप्रसाद प्रधान
२१.	श्री हरिभक्त अधिकारी
२२.	श्री श्रीमाया थकाली

श्रम तथा औद्योगिक सम्बन्ध समिति

(उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय र श्रम तथा यातायात व्यवस्था मन्त्रालय)

क.सं.	नाम थर
१.	श्री उर्वादत्त पन्त
२.	श्रीमती काशी पौडेल
३.	श्री कुलबहादुर गुरुङ्ग
४.	श्रीमती कृष्णकुमारी श्रेष्ठ
५.	श्री कृष्णप्रसाद भट्टराई
६.	श्री गणेश साह
७.	श्री चुडामणि जंगली (विश्वकर्मा)
८.	श्री नारायणप्रसाद दाहाल
९.	श्री परमानन्द वर्मा कुर्मी
१०.	श्री प्रेमलाल सिंह
११.	श्री फुर्वी शेर्पा
१२.	श्री बलबहादुर के.सी. (खत्री)
१३.	श्री मो. अफताव आलम
१४.	श्री रामचन्द्र तिवारी
१५.	श्री लक्ष्मीदास मानन्धर
१६.	श्री ललितकुमार बस्नेत
१७.	श्री शालिकराम जम्कट्टेल
१८.	श्री सत्यनारायण भगत वीन
१९.	श्री सोमप्रसाद पाण्डेय
२०.	श्री हरिनारायण चौधरी

सार्वजनिक लेखा समिति
(सार्वजनिक लेखा र महालेखा परीक्षकको कार्यालय)

क.सं.	नाम थर
१.	श्री अञ्जना विसंखे
२.	श्री कृष्ण आचार्य
३.	श्री कृष्णकिशोर घिमिरे
४.	श्री कृष्णप्रताप मल्ल
५.	श्री कृष्णलाल महर्जन
६.	श्री खुमबहादुर खड्का
७.	श्री गोकर्णराज विष्ट
८.	श्री डिलाराम आचार्य
९.	श्री परशुराम रम्तेल
१०.	श्री परी थापा
११.	श्री पशुपति चौलागाईं
१२.	श्री भरतकुमार शाह
१३.	श्री मणि खुम्बु
१४.	श्री महादेव गुरुङ
१५.	श्री महेन्द्र पासवान
१६.	डा. मिनेन्द्र रिजाल
१७.	श्री मोहनबहादुर बस्नेत
१८.	श्री रामबहादुर बिष्ट
१९.	श्री रामहरि ढुङ्गेल
२०.	श्री वामदेव क्षेत्री
२१.	श्री विजय सुब्बा
२२.	श्री शिवकुमार बस्नेत
२३.	श्री शिवबहादुर देउजा

विशेष समितिहरु

सुरक्षा विशेष समिति

क.सं.	नाम थर	
१.	मा० सभामुख	पदेन सभापति
२.	मा० उपसभामुख	पदेन उपसभापति
३.	मा० श्री गणेश साह	
४.	मा० श्री चित्रबहादुर के.सी.	
५.	मा० श्री जनार्दन शर्मा	

क.सं.	नाम थर
६.	मा० श्री नारायणमान विजुक्छे
७.	मा० श्री परी थापा
८.	मा० श्री पशुपतिशमशेर ज.ब.रा
९.	मा० श्री बलबहादुर के.सी. (खत्री)
१०.	मा० श्री भरतविमल यादव
११.	मा० श्री यज्ञजीत शाह
१२.	मा० श्री रामकृष्ण ताम्राकार
१३.	मा० श्री लीलामणि पोखरेल
१४.	मा० श्री वामदेव गौतम

संसदीय सुनुवाई विशेष समिति

क.सं.	नाम थर
१.	मा० श्री अमृता थापा
२.	मा० श्री अष्टलक्ष्मी शाक्य
३.	मा० श्री आमोदप्रसाद उपाध्याय
४.	मा० श्री कमला पन्त (आचार्य)
५.	मा० श्री कृष्णप्रताप मल्ल
६.	मा० श्री खिमलाल देवकोटा
७.	मा० श्री गणेश साह
८.	मा० श्री गोपालमान श्रेष्ठ
९.	मा० श्री चक्रप्रसाद वास्तोला
१०.	मा० श्री डिलाराम आचार्य
११.	मा० श्री दिलेन्द्रप्रसाद वडु
१२.	मा० श्री दीनानाथ शर्मा
१३.	मा० श्री धर्मनाथप्रसाद साह
१४.	मा० श्री नवराज सुवेदी
१५.	मा० श्री नारायणप्रकाश साउद
१६.	मा० श्री नारायणमान विजुक्छे
१७.	मा० श्री पदमबहादुर राई
१८.	मा० श्री परशुराम रम्तेल
१९.	मा० श्री पशुपति चौलागाईं
२०.	मा० श्री भरतकुमार शाह
२१.	मा० श्री भरतमोहन अधिकारी
२२.	मा० डा. मिनेन्द्र रिजाल
२३.	मा० डा० मंगलसिद्धि मानन्धर

क्र.सं.	नाम थर
२४.	मा० डा. रामवरण यादव
२५.	मा० श्री लीलामणि पोखरेल
२६.	मा० श्री सिद्धराज ओझा
२७.	मा० श्री हितबहादुर तामाङ
२८.	मा० श्री हृदयेश त्रिपाठी

संविधान सभा निर्वाचन व्यवस्थापन अनुगमन विशेष समिति

क्र.सं.	नाम थर
१.	मा० श्री अञ्जना विसंखे
२.	मा० श्री उर्वादत्त पन्त
३.	मा० श्री कमला रोका
४.	मा० श्री केशव थापा
५.	मा० श्रीमती कृष्णकुमारी श्रेष्ठ
६.	मा० श्री गोकर्णराज विष्ट
७.	मा० श्री गोविन्दविक्रम शाह
८.	मा० श्री चिरञ्जीवी वाग्ले
९.	मा० श्री जग्यबहादुर शाही
१०.	मा० श्री जयपुरी घर्ती मगर
११.	मा० श्री झलनाथ खनाल
१२.	मा० श्री टंकप्रसाद राई
१३.	मा० श्री तिलक परियार
१४.	मा० श्री देवेन्द्रराज कँडेल
१५.	मा० श्री धर्मशिला चापागाई
१६.	मा० श्री नन्दकुमार प्रसाई
१७.	मा० श्री नवराज सुवेदी
१८.	मा० श्री प्रभु शाह
१९.	मा० श्री बेदुराम भुसाल
२०.	मा० श्री महेश आचार्य
२१.	मा० श्री राधेश्याम अधिकारी
२२.	मा० श्री रामचरण चौधरी थारु
२३.	मा० श्री लोकेन्द्र विष्ट
२४.	मा० श्री वीरबहादुर लामा
२५.	मा० श्री सुशील कोइराला
२६.	मा० श्री सोमप्रसाद पाण्डेय
२७.	मा० श्री हरि आचार्य
२८.	मा० श्री हरिहर दाहाल
२९.	मा० श्री होमनाथ दाहाल

शान्ति सम्झौता कार्यान्वयन अनुगमन विशेष समिति

क्र.सं.	नाम थर
१.	मा० श्रीमती आनन्दीदेवी सिंह
२.	मा० श्री ईश्वर पोखरेल
३.	मा० श्री कमानसिंह लामा
४.	मा० श्री कृष्णप्रताप मल्ल
५.	मा० श्री कृष्णप्रसाद दाहाल
६.	मा० श्री चन्द्रप्रकाश (सी.पी.) मैनाली
७.	मा० श्री चित्रबहादुर के.सी.
८.	मा० श्री टेकबहादुर चोखाल
९.	मा० श्री टंकप्रसाद शर्मा कँडेल
१०.	मा० श्री डम्बरसिं सम्वाहाम्फे
११.	मा० श्री तीर्थराम डंगोल
१२.	मा० श्री पदमलाल विश्वकर्मा
१३.	मा० श्री परी थापा
१४.	मा० श्री पूर्णकुमारी सुवेदी
१५.	मा० श्री प्रकाशबहादुर गुरुङ
१६.	मा० श्री प्रकाशमान सिंह
१७.	मा० श्री बलावती शर्मा
१८.	मा० श्री मल्ल के सुन्दर
१९.	मा० श्री महेन्द्र पासवान
२०.	मा० श्री महेन्द्रप्रसाद यादव
२१.	मा० श्री लिला न्याइच्याइँ
२२.	मा० श्री लेखराज भट्ट
२३.	मा० श्रीमती विद्यादेवी भण्डारी
२४.	मा० श्री शरतसिंह भण्डारी
२५.	मा० श्री शान्ता श्रेष्ठ
२६.	मा० श्री शिवप्रसाद हुमागाईं
२७.	मा० श्री शिवराज जोशी (सुर्खेत)
२८.	मा० श्रीमती सुजाता कोइराला
२९.	मा० श्री सुशीला नेपाल

द्वन्द्वपीडित पुनर्स्थापना तथा राहत परिचालन अनुगमन विशेष समिति

क्र.सं.	नाम थर
१.	मा० श्री अर्जुनजङ्गबहादुर सिंह
२.	मा० श्री असर्फी सदा
३.	मा० श्री उमा अधिकारी रेग्मी
४.	मा० श्री उमा भुजेल
५.	मा० श्री उर्मिला अर्याल

क.सं.	नाम थर
६.	मा० श्रीमती काशी पौडेल
७.	मा० श्री कुलबहादुर गुरुङ्ग
८.	मा० श्री कृष्णकिशोर घिमिरे
९.	मा० श्री कृष्ण देव सिंह दनुवार
१०.	मा० श्री गणेश साह
११.	मा० श्री गोविन्दविक्रम शाह
१२.	मा० श्री गंगानारायण श्रेष्ठ
१३.	मा० श्री घनेन्द्र बस्नेत
१४.	मा० श्री जगन्नाथ खतिवडा
१५.	मा० श्री नवराज सुवेदी
१६.	मा० श्री नारायणप्रसाद दाहाल
१७.	मा० श्री विरोध खतिवडा
१८.	मा० श्री भक्तबहादुर शाह
१९.	मा० श्री यज्ञजीत शाह
२०.	मा० श्री योगनारायण यादव
२१.	मा० श्री रामजनम चौधरी
२२.	मा० श्री रामनाथ अधिकारी
२३.	मा० श्री रामहरि ढुङ्गेल
२४.	मा० श्री विनयध्वज चन्द
२५.	मा० श्री शंकरनाथ शर्मा अधिकारी
२६.	मा० श्री शंकरप्रसाद पाण्डे
२७.	मा० श्री सुनिल प्रजापती
२८.	मा० श्री हरिनारायण चौधरी
२९.	मा० श्री श्रीमाया थकाली

राज्यको पुनर्संरचना सम्बन्धी विशेष समिति

क.सं.	नाम थर
१.	मा० श्री अजयप्रताप साह
२.	मा० श्री इन्द्रजीत थारु
३.	मा० श्री कमानसिंह लामा
४.	मा० श्री केशरमान रोका
५.	मा० श्री गेहेन्द्र गिरी
६.	मा० श्री चन्द्रप्रकाश (सी.पी.) मैनाली
७.	मा० श्री जगन्नाथ खतिवडा
८.	मा० श्री जयन्ती राई
९.	मा० श्री डिलाराम आचार्य
१०.	मा० श्री देवी खड्का
११.	मा० श्री दिलीप महर्जन
१२.	मा० श्री परी थापा

क्र.सं.	नाम थर
१३.	मा० श्री पूर्णबहादुर खड्का
१४.	मा० डा. प्रकाश शरण महत
१५.	मा० श्री प्रदिपकुमार ज्ञवाली
१६.	मा० श्री रघुजी पन्त
१७.	मा० श्री राजेन्द्रप्रसाद पाण्डे
१८.	मा० श्री रामचन्द्र तिवारी
१९.	मा० श्री रामबहादुर गुरुङ
२०.	मा० श्री विजयकुमार गच्छदार
२१.	मा० श्री विनोदकुमार उपाध्याय
२२.	मा० श्री विमलेन्द्र निधि
२३.	मा० श्री सन्तोष कुमार बुढामगर
२४.	मा० श्रीमती सितादेवी यादव
२५.	मा० श्री सुनिल प्रजापती
२६.	मा० श्री सुरेशकुमार आले मगर
२७.	मा० श्री हर्कमान तामाङ
२८.	मा० श्री हरिप्रसाद सापकोटा

आर्थिक सामाजिक रुपान्तरण सम्बन्धी विशेष समिति

क्र.सं.	नाम थर
१.	मा० श्री आनन्दप्रसाद पोखरेल
२.	मा० श्री उमाकान्त चौधरी
३.	मा० श्री कृष्ण आचार्य
४.	मा० श्री खेमराज भट्ट मायालु
५.	मा० श्री गोविन्द थारु
६.	मा० श्री गोविन्दबहादुर शाह
७.	मा० श्री टुकराज सिग्देल
८.	मा० श्री डिल्लीराज खनाल
९.	मा० श्री तारिणीदत्त चटौत
१०.	मा० श्री दामा शर्मा
११.	मा० श्री नन्दकुमार प्रसाई
१२.	मा० श्री परी थापा
१३.	मा० श्री प्रकाश ज्वाला
१४.	मा० श्री बेनुपराज प्रसाईं
१५.	मा० श्री मञ्जु बम
१६.	मा० श्री महादेव गुरुङ
१७.	मा० श्री रामकुमार चौधरी
१८.	मा० श्री रामचन्द्र राय
१९.	मा० श्री रामप्रीत पासवान
२०.	मा० श्री रामबहादुर बिष्ट

क.सं.	नाम थर
२१.	मा० श्री रोमी गौचन थकाली
२२.	मा० श्री लिला न्याइच्याइँ
२३.	मा० श्री वामदेव क्षेत्री
२४.	मा० श्री शिवकुमार मण्डल
२५.	मा० श्री सत्य पहाडी
२६.	मा० श्रीमती सावित्री बोगटी (पाठक)
२७.	मा० श्री सुरेशकुमार कार्की
२८.	मा० सुश्री सुशीला स्वाँर
२९.	मा० श्री हरि आचार्य

अन्य समितिहरु

कार्यव्यवस्था परामर्श समिति

क.सं.	नाम थर	
१.	मा० सभामुख	अध्यक्ष
२.	मा० उप-सभामुख	उपाध्यक्ष
३.	व्यवस्थापिका-संसदसँग सम्बन्धित मन्त्री	सदस्य
४.	मा० श्री आनन्दप्रसाद ढुंगाना	"
५.	मा० श्री महेन्द्रबहादुर पाण्डे	"
६.	मा० श्री दीनानाथ शर्मा	"
७.	मा० श्री टेकबहादुर चोखाल	"
८.	मा० श्री अमृता थापा	"
९.	मा० श्री कमानसिंह लामा	"
१०.	मा० श्री गणेश साह	"
११.	मा० श्री गोविन्द थारु	"
१२.	मा० श्री गोविन्दबहादुर शाह	"
१३.	मा० श्री गोविन्दविक्रम शाह	"
१४.	मा० श्री जनार्दन शर्मा	"
१५.	मा० श्री नवराज सुवेदी	"
१६.	मा० श्री परशुराम मेघी गुरुङ्ग	"
१७.	मा० श्री यज्ञजीत शाह	"
१८.	मा० श्री रामबहादुर बिष्ट	"
१९.	मा० श्री लिला न्याइच्याइँ	"
२०.	मा० श्री सुनील प्रजापती	"
२१.	मा० श्री हरि आचार्य	"
२२.	मा० श्री कृष्णबहादुर महरा	"

गठन मिति : **२०६३ माघ ११ गते**

व्यवस्थापिका-संसदको नियमावली मस्यौदा समिति, २०६३

क्र.सं.	सदस्यको नाम, थर	
१.	मा० श्री पूर्णबहादुर खड्का	संयोजक
२.	मा० श्री अमृता थापा	सदस्य
३.	मा० श्री अष्टलक्ष्मी शाक्य (बोहोरा)	"
४.	मा० श्री आमोदप्रसाद उपाध्याय	"
५.	मा० श्री उमा अधिकारी (रेग्मी)	"
६.	मा० श्री खिमलाल देवकोटा	"
७.	मा० श्री गणेश साह	"
८.	मा० श्री गोविन्दविक्रम शाह	"
९.	मा० श्री नवराज सुवेदी	"
१०.	मा० श्री परशुराम मेघी गुरुङ	"
११.	मा० श्री यज्ञजित शाह	"
१२.	मा० श्री राजेन्द्र महतो	"
१३.	मा० श्री राधेश्याम अधिकारी	"
१४.	मा० श्री रेणुकुमारी यादव	"
१५.	मा० श्री लिलामणी पोखरेल	"
१६.	मा० श्री सुनिल प्रजापती	"
१७.	मा० श्री हरि आचार्य	"

गठन मिति : २०६३ माघ ११ गते, मा० श्री महेन्द्रबहादुर पाण्डे प्रस्तावक र मा० श्री दिनानाथ शर्मा समर्थक

व्यवस्थापिका-संसदीय छानविन समिति
(नगरकोट र वेलबारी हत्याकाण्ड छानविन)

क्र.सं.	सदस्यको नाम, थर	
१.	मा० श्री परि थापा	संयोजक
२.	मा० श्री कमला पन्त (आचार्य)	सदस्य
३.	मा० श्री गोकर्णराज विष्ट	"
४.	मा० श्री तिर्था गौतम	"
५.	मा० श्री नारायणप्रकाश साउद	"
६.	मा० श्री शिवकुमार मण्डल	"
७.	मा० श्री रामनाथ अधिकारी	"
८.	मा० श्री धर्मशिला चापागाई	"
९.	मा० श्री विजय सुब्बा	"

गठन मिति : २०६३ फागुन २५ गते, मा० श्री रामबहादुर विष्ट प्रस्तावक र मा० श्री लालबाबु पण्डित र मा० श्री वामदेव क्षेत्री समर्थक

व्यवस्थापिका-संसदको महिला समूहको नियमावली मस्यौदा समिति

क्र.सं.	सदस्यको नाम, थर	
१.	मा० श्री मैयाँदेवी श्रेष्ठ	संयोजक
२.	मा० श्री अञ्जना विशंखे	सदस्य
३.	मा० श्री आनन्दीदेवी सिंह	"
४.	मा० श्री उमा अधिकारी (रेग्मी)	"
५.	मा० श्री कमला पन्त (आचार्य)	"
६.	मा० श्री जयपुरी घर्ती मगर	"
७.	मा० श्री रेणुकुमारी यादव	"
८.	मा० श्री लीला न्याइच्याइँ	"
९.	मा० श्री सुशीला नेपाल	"

गठन मिति : २०६३ चैत २५ गते, मा० श्री अष्टलक्ष्मी शाक्य प्रस्तावक र मा० श्री हृदयराम थानी समर्थक

व्यवस्थापिका-संसद भवन निर्माण समिति

क्र.सं.	सदस्यको नाम, थर	
१.	मा० सभामुख	सभापति
२.	मा० उप-सभामुख	उपसभापति
३.	मा० श्री अष्टलक्ष्मी शाक्य	"
४.	मा० श्री आनन्दप्रसाद ढुंगाना	"
५.	मा० श्री आमोदप्रसाद उपाध्याय	"
६.	मा० श्री गणेश साह	"
७.	मा० श्री गोविन्द थारु	"
८.	मा० श्री गोविन्दविक्रम शाह	"
९.	मा० श्री जग्यबहादुर शाही	"
१०.	मा० श्री टेकबहादुर चोखाल	"
११.	मा० श्री दीनानाथ शर्मा	"
१२.	मा० श्री नवराज सुवेदी	"
१३.	मा० श्री पूर्णबहादुर खड्का	"
१४.	मा० श्री महेन्द्रबहादुर पाण्डे	"
१५.	मा० श्री यज्ञजीत शाह	"
१६.	मा० श्री रेणुकुमारी यादव	"
१७.	मा० श्री लीलामणि पोखरेल	"
१८.	मा० श्री हरि आचार्य	"
१९.	मा० अर्थ मन्त्री	"
२०.	मा० कानून, न्याय तथा संसदीय व्यवस्था मन्त्री	"
२१.	मा० भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्री	"
२२.	महासचिव, व्यवस्थापिका-संसद	"

गठन मिति : २०६४ जेठ १७ गते, मा० श्री रामनाथ अधिकारी प्रस्तावक र मा० श्री सुशिला नेपाल, मा० श्री जनार्दन शर्मा र मा० श्री भक्तबहादुर वलायर समर्थक

नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ संशोधन विशेष समिति

क.सं.	सदस्यको नाम, थर	
१.	मा० श्री पूर्णबहादुर खड्का	संयोजक
२.	मा० श्री अष्टलक्ष्मी शाक्य	सदस्य
३.	मा० श्री आनन्दप्रसाद ढुंगाना	"
४.	मा० श्री आमोदप्रसाद उपाध्याय	"
५.	मा० श्री ईश्वर पोखरेल	"
६.	मा० श्री कमला पन्त (आचार्य)	"
७.	मा० श्री खिमलाल देवकोटा	"
८.	मा० श्री गणेश साह	"
९.	मा० श्री गोकर्णराज विष्ट	"
१०.	मा० श्री गोविन्दविक्रम शाह	"
११.	मा० श्री जनार्दन शर्मा	"
१२.	मा० श्री जयपुरी घर्ती मगर	"
१३.	मा० श्री टेकबहादुर चोखाल	"
१४.	मा० श्री दीनानाथ शर्मा	"
१५.	मा० श्री परशुराम मेघी गुरुङ्ग	"
१६.	मा० डा० मिनेन्द्र रिजाल	"
१७.	मा० श्री राधेश्याम अधिकारी	"
१८.	मा० श्री लीलामणि पोखरेल	"
१९.	मा० श्री शरतसिंह भण्डारी	"
२०.	मा० श्री सुनिल प्रजापती	"
२१.	मा० श्री सुशीला स्वाँर	"
२२.	मा० श्री हरि आचार्य	"
२३.	मा० श्री हृदयेश त्रिपाठी	"

गठन मिति : २०६४ जेठ २९ गते, मा० श्री रामबहादुर विष्ट प्रस्तावक र मा० श्री सुशीला नेपाल, मा० श्री अमृता थापा र मा० श्री भरतकुमार शाह समर्थक

व्यवस्थापिका-संसदको नियमावली मस्यौदा समिति, २०६४

क.सं.	सदस्यको नाम, थर	
१.	मा० श्री अष्टलक्ष्मी शाक्य	संयोजक
२.	मा० श्री इन्द्रजीत थारु	सदस्य
३.	मा० श्री उमा भुजेल	"
४.	मा० श्री उमाकान्त चौधरी	"
५.	मा० श्री काशी पौडेल	"
६.	मा० श्री खिमलाल देवकोटा	"
७.	मा० श्री गणेश साह	"
८.	मा० श्री गोकर्णराज विष्ट	"
९.	मा० श्री गोविन्दविक्रम शाह	"

क.सं.	सदस्यको नाम, थर	
१०.	मा० श्री टेकबहादुर चोखाल	"
११.	मा० श्री नवराज सुवेदी	"
१२.	मा० श्री परशुराम मेघी गुरुङ्ग	"
१३.	मा० श्री राधेश्याम अधिकारी	"
१४.	मा० श्री लीलामणि पोखरेल	"
१५.	मा० श्री सुनिल प्रजापती	"
१६.	मा० श्री हरि आचार्य	"
१७.	मा० श्री हरिहर दाहाल	"
१८.	मा० श्री होमनाथ दाहाल	"
१९.	मा० श्री हृदयेश त्रिपाठी	"

गठन मिति : २०६४ जेठ ३१ गते, मा० श्री रामबहादुर विष्ट प्रस्तावक र मा० श्री तिलक परियार, मा० श्री कृष्णकिशोर घिमिरे र मा० श्री गोरखबहादुर बोगटी समर्थक

कृष्णचरण श्रेष्ठ हत्या छानविन संसदीय समिति

क.सं.	सदस्यको नाम, थर		
१.	मा० श्री टेकबहादुर चोखाल	संयोजक	
२.	मा० श्री धर्मनाथप्रसाद साह	सदस्य	
३.	मा० श्री कृष्णदेवसिंह दनुवार	"	
४.	मा० श्री रामचन्द्र राय	"	(२०६४/०९/३० सम्म)
५.	मा० श्री रामकुमार चौधरी	"	
६.	मा० श्री कमला पन्त (आचार्य)	"	
७.	मा० श्री जयन्ती राई	"	
८.	मा० श्री नरेन्द्रकुमार चौधरी	"	(२०६४/०९/३० बाट)

गठन मिति : २०६४ असार ३ गते, मा० श्री परशुराम मेघी गुरुङ्ग प्रस्तावक र मा० श्री गोविन्दबहादुर शाह र मा० श्री रामबहादुर विष्ट समर्थक

अनुसूची-४

विधेयक सम्बन्धी विवरण

व्यवस्थापिका-संसद, प्रथम अधिवेशन अवधिभर पारित विधेयकहरुको विवरण

क्र.सं.	विधेयकको नाम	वितरण मिति	अनुमति माग्ने प्रस्ताव प्रस्तुत मिति	विचार गरियोस्	संशोधनको म्याद	दफावार छलफल			समितिको प्रतिवेदन पेश	प्रतिवेदन सहित छलफल	पारित मिति
						समितिमा पठाइयोस्	सदनमा				
							संशोधन सहित	संशोधन विना			
१.	निर्वाचन आयोग विधेयक, २०६३	०६३/११/०१	०६३/११/०३	०६३/११/०३	०६३/११/०४, ०५, ०६	०६३/११/१०			०६३/१२/१२	०६३/१२/१२	०६३/१२/१२
२.	निर्वाचन (कसूर र सजाय) विधेयक, २०६३	०६३/११/०१	०६३/११/०३	०६३/११/०३	०६३/११/०४, ०५, ०६	०६३/११/१०			०६३/१२/१२	०६३/१२/१२	०६३/१२/१२
३.	नेपालको अन्तरिम संविधान (पहिलो संशोधन) विधेयक, २०६३	०६३/११/०७	०६३/११/०९	०६३/११/१७	०६३/११/१८, १९, २०			०६३/११/२२			०६३/११/२५
४.	संविधान सभा सदस्य निर्वाचन विधेयक, २०६३		०६३/१२/०२	०६३/१२/०२	०६३/१२/०३, ०४, ०५	०६३/१२/०६			०६४/२/३१	०६४/२/३१	०६४/२/३१
५.	वैदेशिक रोजगार (तेस्रो संशोधन) विधेयक, २०६३	०६३/१२/१०	०६३/१२/११	०६३/१२/१२	०६३/१२/१३, १४, १५	०६३/१२/२५			०६४/२/१७	०६४/२/१७	०६४/२/१७
६.	नेपालको अन्तरिम संविधान (दोस्रो संशोधन) विधेयक, २०६४	०६४/२/२४	०६४/२/२४	०६४/२/२४	०६४/२/२५, २६, २७	०६४/२/२९			०६४/२/३०	०६४/२/३०	०६४/२/३०

व्यवस्थापिका-संसद, दोस्रो अधिवेशन अवधिभर पारित विधेयकहरुको विवरण

क.सं.	विधेयकको नाम	वितरण मिति	अनुमति माग्ने प्रस्ताव प्रस्तुत मिति	विचार गरियोस्	संशोधनको म्याद	दफावार छलफल			समितिको प्रतिवेदन पेश	प्रतिवेदन सहित छलफल	पारित मिति
						समितिमा पठाइयोस्	सदनमा				
							संशोधन सहित	संशोधन विना			
नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ बमोजिम पुनर्स्थापित प्रतिनिधि सभाबाट हस्तान्तरण भई प्राप्त भएका विधेयकहरु											
१.	गैर आवासिय नेपाली सम्बन्धी विधेयक, २०६३	०६३/५/०८	०६३/५/१२	०६३/५/१३	०६३/५/१४, १५, १६	०६३/५/१९			०६४/४/२७	०६४/४/२८	०६४/४/२८
२.	कारागार (दोस्रो संशोधन) विधेयक, २०६३	०६३/५/१६	०६३/५/१९	०६३/५/२०	०६३/५/२१, २२, २३	०६३/५/२५			०६४/४/२८	०६४/४/३१	०६४/४/३१
३.	निजामति सेवा (दोस्रो संशोधन) विधेयक, २०६३	०६३/५/१६	०६३/५/१९	०६३/५/२०	०६३/५/२१, २२, २३	०६३/५/२५			०६४/४/१८	०६४/४/१८	०६४/४/१८
४.	वैदेशिक रोजगार विधेयक, २०६३	०६३/७/२०	०६३/७/२१	०६३/७/२३	०६३/७/२४, २५, २६	०६३/८/०३			०६४/४/२४	०६४/४/२७	०६४/४/२७
५.	मानव वेचविखन तथा ओसार पसार (नियन्त्रण) विधेयक, २०६३	०६३/९/१६	०६३/९/१८	०६३/९/१९	०६३/९/२०, २१, २२	०६३/९/२३			०६४/४/०२	०६४/४/०२	०६४/४/०२
६.	सूचनाको हक सम्बन्धी विधेयक, २०६३	०६३/९/२४	०६३/९/२६	०६३/९/२६	०६३/९/२७, २८, २९	०६३/९/२९			०६४/४/२७	०६४/४/२८	०६४/४/२८
प्रथम अधिवेशनमा दर्ता भई प्राप्त भएका विधेयकहरु											
७.	संविधान सभा अदालत विधेयक, २०६३	०६३/११/११	०६३/११/१३	०६३/११/१३	०६३/११/१४, १५, १६	०६३/११/१७			०६४/४/३२	०६४/४/३२	०६४/४/३२

क्र.सं.	विधेयकको नाम	वितरण मिति	अनुमति माग्ने प्रस्ताव प्रस्तुत मिति	विचार गरियोस्	संशोधनको म्याद	दफावार छलफल			समितिको प्रतिवेदन पेश	प्रतिवेदन सहित छलफल	पारित मिति
						समितिमा पठाइयोस्	सदनमा				
							संशोधन सहित	संशोधन विना			
८.	राष्ट्रिय प्रज्ञा प्रतिष्ठान विधेयक, २०६३	०६३/१२/१२	०६३/१२/२७	०६४/१/०२	०६४/१/०३, ०४, ०५	०६४/२/२३			०६४/४/२४	०६४/४/२७	०६४/४/२७
९.	राष्ट्रिय ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठान विधेयक, २०६३	०६३/१२/१२	०६३/१२/२७	०६४/१/०२	०६४/१/०३, ०४, ०५	०६४/२/२३			०६४/४/२४	०६४/४/२७	०६४/४/२७
१०.	राष्ट्रिय सङ्गीत तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठान विधेयक, २०६३	०६३/१२/१२	०६३/१२/२७	०६४/२/१७	०६४/२/१८, १९, २०	०६४/२/२३			०६४/४/२४	०६४/४/२७	०६४/४/२७
११.	केही नेपाल ऐनलाई संशोधन गर्ने विधेयक, २०६३	०६४/१/२१	०६४/२/१७	०६४/२/२०	०६४/२/२१, २२, २३	०६४/२/३१			०६४/५/०५	०६४/५/०५	०६४/५/०५
१२.	नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि प्रज्ञा प्रतिष्ठान विधेयक, २०६३	०६४/१/२१	०६४/२/१७	०६४/३/०३	०६४/३/०४, ०५, ०६	०६४/४/०५			०६४/४/३२	०६४/५/०२	०६४/५/०२
१३.	श्रमजीवी पत्रकार (पहिलो संशोधन) विधेयक, २०६३	०६४/१/२४	०६४/२/१७	०६४/२/२०	०६४/२/२१, २२, २३	०६४/२/३१			०६४/४/२३	०६४/४/२३	०६४/४/२३
१४.	विभूषण विधेयक, २०६३	०६४/१/२५	०६४/२/१७	०६४/३/०३	०६४/३/०४, ०५, ०६	०६४/४/०५			०६४/४/२७	०६४/४/२९	०६४/४/२९
१५.	बिरुवा संरक्षण विधेयक, २०६३	०६४/१/०९	०६४/२/१७	०६४/३/०३	०६४/३/०४, ०५, ०६	०६४/४/०५			०६४/४/१७	०६४/४/२३	०६४/४/२३
१६.	विशेष अदालत (पहिलो संशोधन) विधेयक, २०६३	०६४/१/०९	०६४/२/१७	०६४/२/२३	०६४/२/२४, २५, २६	०६४/२/३१			०६४/४/३२	०६४/४/३२	०६४/४/३२
१७.	भन्सार विधेयक, २०६३	०६४/१/	०६४/२/१७	०६४/२/२३	०६४/२/२४, २५, २६	०६४/२/३१			०६४/४/२४	०६४/४/२७	०६४/४/२७

क.सं.	विधेयकको नाम	वितरण मिति	अनुमति माग्ने प्रस्ताव प्रस्तुत मिति	विचार गरियोस्	संशोधनको म्याद	दफावार छलफल			समितिको प्रतिवेदन पेश	प्रतिवेदन सहित छलफल	पारित मिति
						समितिमा पठाइयोस्	सदनमा				
							संशोधन सहित	संशोधन विना			
दोस्रो अधिवेशनमा दर्ता भएकाका विधेयकहरु											
१८.	पेश्की खर्च विधेयक, २०६४	०६४/३/२८	०६४/३/३२	०६४/३/३२				०६४/३/३२			०६४/३/३२
१९.	विनियोजन विधेयक, २०६४	०६४/३/२८	०६४/३/३२	०६४/३/३२				०६४/४/५			०६४/५/२४
२०.	राष्ट्र ऋण उठाउने विधेयक, २०६४	०६४/३/२८	०६४/४/१२	०६४/४/२७	०६४/४/२८, २९, ३०			०६४/४/३१			०६४/४/३१
२१.	आर्थिक विधेयक, २०६४	०६४/३/२८	०६४/३/२८	०६४/४/२७	०६४/४/२८, २९, ३०			०६४/४/३१			०६४/४/३१
२२.	भवन (पहिलो संशोधन) विधेयक, २०६४	०६४/४/१६	०६४/४/१८	०६४/४/२४	०६४/४/२५, २६, २७	०६४/४/३१			०६४/५/०२	०६४/५/०२	०६४/५/०२
२३.	व्यवस्थापिका-संसद सचिवालय सम्बन्धी विधेयक, २०६४	०६४/४/१८	०६४/४/१८	०६४/४/१८	०६४/४/१९, २०, २१	०६४/४/२३			०६४/५/०२	०६४/५/०२	०६४/५/०२

व्यवस्थापिका-संसद, तेस्रो अधिवेशन अवधिभर पारित विधेयकहरुको विवरण

क.सं.	विधेयकको नाम	वितरण मिति	अनुमति माग्ने प्रस्ताव प्रस्तुत मिति	विचार गरियोस्	संशोधनको म्याद	दफावार छलफल			समितिको प्रतिवेदन पेश	प्रतिवेदन सहित छलफल	पारित मिति
						समितिमा पठाइयोस्	सदनमा				
							संशोधन सहित	संशोधन विना			
नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ बमोजिम पुनर्स्थापित प्रतिनिधि सभाबाट हस्तान्तरण भई प्राप्त भएका विधेयकहरु											
१.	सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) विधेयक, २०६३	०६३/४/२६	०६३/४/२९	०६३/५/०७	०६३/५/०८, ०९, १०	०६३/५/१२			०६४/१०/०२	०६४/१०/०२	०६४/१०/०२

क.सं.	विधेयकको नाम	वितरण मिति	अनुमति माग्ने प्रस्ताव प्रस्तुत मिति	विचार गरियोस्	संशोधनको म्याद	दफावार छलफल			समितिको प्रतिवेदन पेश	प्रतिवेदन सहित छलफल	पारित मिति
						समितिमा पठाइयोस्	सदनमा				
							संशोधन सहित	संशोधन विना			
२.	बी.पी. कोइराला मेमोरियल क्यान्सर अस्पताल विधेयक, २०६३	०६३/६/२४	०६३/६/२५	०६३/६/२६	०६३/६/२७, २८, २९	०६३/७/१६			०६४/९/३०	०६४/९/३०	०६४/९/३०
प्रथम अधिवेशनमा दर्ता भई प्राप्त भएका विधेयकहरु											
३.	मुलुकी (बाह्रौं संशोधन) विधेयक, २०६३	०६४/१/२१	०६४/०२/१७	०६४/०२/२०	०६३/२/२१, २२, २३	०६४/०२/३१			०६४/८/१३	०६४/८/१३	०६४/८/१३
दोस्रो अधिवेशनमा दर्ता भई प्राप्त भएका विधेयकहरु											
४.	सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ्ग) निवारण विधेयक, २०६४	०६४/४/२३	०६४/४/२४	०६४/४/२७	०६४/४/२८, २९, ३०	०६४/४/३२			०६४/९/३०	०६४/९/३०	०६४/९/३०
५.	न्यायाधीशहरुको पारिश्रमिक र सेवाको शर्त र सुविधा सम्बन्धी केही नेपाल ऐन संशोधन गर्ने विधेयक, २०६४	०६४/५/०३	०६४/५/०४	०६४/५/०५	०६४/५/०६, ०७, ०८	०६४/८/१६			०६४/९/२८	०६४/९/३०	०६४/९/३०
तेस्रो अधिवेशनमा दर्ता भएकाका विधेयकहरु											
६.	बीउ बिजन (पहिलो संशोधन) विधेयक, २०६४	०६४/८/१६	०६४/८/१९	०६४/८/१९	०६४/८/२०, २१, २२	०६४/८/२७			०६४/९/२६	०६४/९/२८	०६४/९/२८
७.	नेपाल ट्रष्ट विधेयक, २०६४	०६४/८/१७	०६४/८/१९	०६४/८/१९	०६४/८/२०, २१, २२	०६४/८/२३			०६४/९/१९	०६४/९/२०	०६४/९/२०

क्र.सं.	विधेयकको नाम	वितरण मिति	अनुमति माग्ने प्रस्ताव प्रस्तुत मिति	विचार गरियोस्	संशोधनको म्याद	दफावार छलफल			समितिको प्रतिवेदन पेश	प्रतिवेदन सहित छलफल	पारित मिति
						समितिमा पठाइयोस्	सदनमा				
							संशोधन सहित	संशोधन विना			
८.	हातहतियार खरखजाना (दोस्रो संशोधन) विधेयक, २०६४	०६४/८/१७	०६४/८/१९	०६४/८/१९	०६४/८/२०, २१, २२	०६४/८/२५			०६४/९/१९	०६४/९/२०	०६४/९/२०
९.	बैङ्किङ्ग कसूर तथा सजाय विधेयक, २०६४	०६४/८/२५	०६४/८/२७	०६४/८/२९	०६४/९/०१, ०२, ०३	०६४/९/०६			०६४/१०/०२	०६४/१०/०२	०६४/१०/०२
१०.	नेपाल संस्कृत विश्वविद्यालय (दोस्रो संशोधन) विधेयक, २०६४	०६४/८/१७	०६४/८/१९	०६४/९/१५	०६४/९/१६, १७, १८	०६४/९/१९			०६४/९/२६	०६४/९/२८	०६४/९/२८
११.	नेपालको अन्तरिम संविधान (तेस्रो संशोधन) विधेयक, २०६४	०६४/९/०१	०६४/९/०१	२०६४ साल मंसिर ९ गतेको व्यवस्थापिका-संसदको बैठकमा मा० कानून, न्याय तथा संसदीय व्यवस्था मन्त्री श्री नरेन्द्रविक्रम नेम्वाङ्गले फिर्ता लिनुभएको ।							
१२.	पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान विधेयक, २०६४	०६४/८/१७	०६४/८/१९	०६४/९/१५	०६४/९/१६, १७, १८	०६४/९/१९			०६४/१०/०२	०६४/१०/०२	०६४/१०/०२
१३.	नेपालको अन्तरिम संविधान (तेस्रो संशोधन) विधेयक, २०६४	०६४/८/१७	०६४/९/०९	०६४/९/०९	०६४/९/०१, ०२, ०३		०६४/९/१३				०६४/९/१३
१४.	निर्वाचन सम्बन्धी केही ऐन संशोधन गर्ने विधेयक, २०६४	०६४/९/१५	०६४/९/१५	०६४/९/१५	०६४/९/१०, ११, १२	०६४/९/१९			०६४/९/२०	०६४/९/२०	०६४/९/२०

अनुसूची-५

निर्देश (Ruling) एवं ध्यानाकर्षण

सि.नं	अधिवेशन	ध्यानाकर्षणको विषय	सम्बन्धित मन्त्री/पक्ष	मिति
१.	पहिलो अधिवेशन	मधेशका समस्याका सम्बन्धमा व्यवस्थापिका-संसदको बैठकहरुमा मा० सदस्यज्यूहरुले बारम्बार गम्भिर प्रश्नहरु उठाइरहनु भएको छ र मैले पनि यस समस्याको सम्बन्धमा नेपाल सरकारको ध्यानाकर्षण गराएको छु । मा० सदस्यहरुले उठाउनु भएका विषयहरु प्रति संवेदनशील भै बैठकमा यथाशीघ्र सरकारले प्रतिक्रिया जनाई आफ्नो धारणा स्पष्ट गरी मा० सदस्यहरुको जिज्ञासाको जवाफ दिई राष्ट्र एवं नेपाली जनतालाई सन्तुष्ट तुल्याउनु कुनै पनि लोकतान्त्रिक व्यवस्था अन्तर्गत सरकारको प्राथमिक जिम्मेवारी भित्र पर्ने विषय हो । तसर्थ यस सन्दर्भमा, म नेपाल सरकारलाई मा० सदस्यहरुले बैठकहरुमा उठाउनु भएका विशेषतः मधेशका समस्या सम्बन्धमा सरकारको धारणा व्यवस्थापिका-संसदको बैठकमा यथाशीघ्र प्रस्तुत गर्न ध्यानाकर्षण	नेपाल सरकार	२०६३/१०/२८
२.		मधेशी, जनजाति लगायत विविध विषयसंग सम्बन्धित समस्याहरु वार्ता मार्फत चाँडै सम्वोधन गरिनु पर्दछ भन्ने बारेमा विवाद नरहेको र यस सम्बन्धी वार्ताको स्थिति र प्रगती बारे जिज्ञासा राखेर जानकारीको माग गर्दै मा० सदस्यहरुले आजको बैठकमा समेत निरन्तर प्रश्नहरु उठाइरहनु भएको छ । तसर्थ यसतर्फ सरकारको गम्भिर ध्यानाकर्षण	नेपाल सरकार	२०६३/११/१३
३.		रक्त चन्दन तस्करीका सम्बन्धमा मा० सदस्यहरुले कुरा उठाउनु भएकोले त्यसतर्फ सरकारको ध्यानाकर्षण	नेपाल सरकार	२०६३/१२/३०
४.		केही मा० सदस्यहरुले सदन सञ्चालनको प्रक्रियासँग सम्बन्धित कुरा उठाउनु	माननीय सदस्यहरु	२०६४/०२/१७

सि.नं	अधिवेशन	ध्यानाकर्षणको विषय	सम्बन्धित मन्त्री/पक्ष	मिति
		भएको छ, सो विषयमा कुनैपनि विधेयक अनुमति माग्ने प्रस्ताव प्रस्तुत गर्ने क्रममा व्यवस्थापिका-संसद नियमावली, २०६३ को नियम ११३ बमोजिम कुनैपनि मा० सदस्यहरुले विधेयक प्रस्तुत गर्न अनुमति माग्ने प्रस्तावको विरोध नगरेपछि विधेयक विधिवत सदनमा प्रवेश गर्ने प्रावधान रहेको छ तसर्थ उक्त विधेयकमाथि संशोधन पेश गर्ने क्रममा व्यवस्थापिका-संसद नियमावली, २०६३ को नियम १२१ को उपनियम (१) को (ख) बमोजिम विधेयकमा निहित सिद्धान्त विपरीतका संशोधनहरु राख्न नपाइने र यसै नियमको उपनियम (३) बमोजिम मा० सभामुखलाई कुनै संशोधनलाई स्वीकृत गर्ने, अस्वीकृत गर्ने वा सम्बन्धित सदस्यसँग परामर्श गरी त्यसमा सुधार गर्ने वा एकै आशयका एक भन्दा बढी संशोधनलाई एकीकृत गरी स्वीकृत गर्ने अधिकार रहेको तर्फ ध्यानाकर्षण		
५.		मा० श्री शिला यादवले ने.क.पा. माओवादी र यसका भातृ संगठनहरुमाथि विभिन्न पक्षहरुबाट श्रृंखलावद्ध आक्रमणहरु भइरहेको विषयमा सरकारको ध्यानाकर्षण गर्दछु भन्नुहुँदै यस विषयमा खोजी गरी मा० गृहमन्त्रीले सदनमा जवाफ दिन माग गरेपछि मा० सभामुखले मा० सदस्यले गम्भीर विषय उठाउनु भएको छ, यस विषयमा आगामि आइतवारको बैठकमा मा० गृह मन्त्रीले सदनलाई जानकारी गराउन ध्यानाकर्षण	मा० गृह मन्त्री	२०६४/०२/३१
६.		मा० श्री राजेन्द्र खरेलले सामाजिक सुधारको सिलसिलामा विभिन्न जिल्ला भ्रमणको क्रममा रहनु भएका प्रतिनिधि सभाका भूतपूर्व सदस्य श्री नथुनी सिंह दनुवारको अपहरण भएकोमा खोजी खबरी नभएको भन्दै मा० सभामुख मार्फत सरकारको ध्यानाकर्षण गराउनु भएपछि मा० सभामुखले मा० सदस्यले गम्भीर विषय उठाउनु भएकोले मा० गृह मन्त्रीको यसतर्फ ध्यानाकर्षण	मा० गृह मन्त्री	२०६४/०३/०३
७.	दोस्रो अधिवेशन	आजको व्यवस्थापिका-संसदको बैठकमा मुलुकमा घटिरहेको बाढी पहिरोको घटना सम्बन्धमा मा० सदस्यहरुले गम्भीर ध्यानाकर्षण गर्नु भएको छ । त्यस्तै हिजो	नेपाल सरकार	२०६४/०३/३०

सि.नं	अधिवेशन	ध्यानाकर्षणको विषय	सम्बन्धित मन्त्री/पक्ष	मिति
		त्रिभुवन विमानस्थलस्थित यातायात मजदुरमाथि भएको प्रहरी हस्तक्षेपको सम्बन्धमा सरकारले व्यवस्थापिका-संसदको बैठकमा अविलम्ब जानकारी गराउन निर्देश		
८.		मा० सदस्यहरुले रायमाझी आयोगको प्रतिवेदनको विषयमा गम्भिर ध्यानाकर्षण गर्नु भएको छ र सरकारको प्रतिनिधित्व गर्ने मन्त्रीको उपस्थिति सदनमा भएको हुनाले सरकारको ध्यानाकर्षण हुनुपर्छ तसर्थ उक्त प्रतिवेदन व्यवस्थापिका-संसदमा पेश गर्न निर्देश	नेपाल सरकार	२०६४/०४/०८
९.		दोलखा जिल्लाको चरिकोटमा प्रमुख जिल्ला अधिकारी माथि हातपात भएको घटनाको विषयमा मा० सदस्यले गम्भीर ध्यानाकर्षण गराउनु भएको छ, तसर्थ यस तर्फ नेपाल सरकारले सत्य तथ्य सहितको जानकारी सदनलाई दिन निर्देश	नेपाल सरकार	२०६४/०४/१४
१०.		व्यवस्थापिका-संसदको विगत केही दिनदेखिको बैठकमा र आजको बैठकमा पनि वेपत्ता नागरिक र व्यवस्थापिका संसद सदस्यको घरमा खानतलासी लिएको विषयमा कुरा उठिरहेकोले त्यसतर्फ नेपाल सरकारको ध्यानाकर्षण	नेपाल सरकार	२०६४/०४/२८
११.	तेस्रो अधिवेशन	लैङ्गिक हिंसा प्रत्येक दृष्टिकोणले निन्दा र भर्त्सना योग्य छ । लैङ्गिक हिंसालाई दण्डनिय बनाउँदै नियन्त्रण गरिनुपर्छ भन्ने बारेमा विवाद छैन । आज माननीय सदस्यहरुले यस सम्बन्धमा गम्भीर प्रश्न उठाउनु भएको छ । यसतर्फ सरकारको अविलम्ब गम्भीर ध्यानाकर्षण	नेपाल सरकार	२०६४/०८/१३
१२.		नियमापत्ति गर्दै मा० श्री विरोध खतिवडाले मा० वातावरण, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्री श्री महन्थ ठाकुरको राजीनामा प्रधानमन्त्रीबाट स्वीकृत भएपछि स्वीकृत भएको मानिने हो भने ने.क.पा. माओवादीका तर्फबाट सरकारमा प्रतिनिधित्व गर्नुहुने मा० मन्त्रीहरुले प्रधानमन्त्री समक्ष राजीनामा दिनुभएको अवस्थामा प्रस्ताव	नेपाल सरकार	२०६४/०९/०१

सि.नं	अधिवेशन	ध्यानाकर्षणको विषय	सम्बन्धित मन्त्री/पक्ष	मिति
		प्रस्तुतकर्ताको हैसियतले सही गर्नुभएको थियो । सो समयमा प्रधानमन्त्रीले उहाँहरुको राजीनामा स्वीकृत नगरिसकेको अवस्थामा प्रस्तावक सदस्यले प्रस्तुत गरेको प्रस्ताव शुन्यमा परिणत हुने र प्रस्ताव सरकारको तर्फबाट प्रस्तुत गरेको जस्तो देखिने हुन्छ, तसर्थ सात दलको एकताको नाममा विधिको शासनलाई तोड्दै जाने काम हुनु भएन । यस सम्बन्धमा सरकारको तर्फबाट तुरुन्त जवाफ चाहियो भन्नुभयो । त्यसैगरी मा० श्री जगन्नाथ खतिवडाले राजीनामा गर्ने ने.क.पा. माओवादीका मन्त्रीहरुलाई मैले मन्त्री कै रुपमा देखेको छु किनकि उहाँहरुले सम्हाल्नु भएका मन्त्रालयहरुमा जाँदा अहिले पनि उहाँहरुको नाम मन्त्रीको बोर्डमा कायम रहेकोले उहाँहरु अझै पनि सरकारमा रहेको आशय देखिन्छ भन्नुभयो । यसैबीच मा० डा० वंशीधर मिश्रले रौतहटमा लगातार सोह्र दिन देखिको चक्काजामले गर्दा उपभोग्य सामाग्री र औषधिको आपूर्ति बन्द रहन गएकोले त्यहाँको जनजीवन कष्टकर, तनावपूर्ण र हिंसात्मक हुँदै गएकोले सरकारको उपस्थिति नरहेको भान भइरहेको छ भन्नुभयो । मा० सभामुखले मा० सदस्यहरुले उठाउनु भएको ध्यानाकर्षणले सरकारको ध्यानाकर्षण भएको हुनुपर्छ, तसर्थ त्यसतर्फ सरकारको ध्यानाकर्षण गराउँछु भन्नुभयो ।		
१३.		राजधानीमा भएको अपहरण लगायत अन्य विषयमा मा० सदस्यहरुले कुराहरु उठाउनु भएको छ, यसतर्फ सरकारको ध्यानाकर्षण	नेपाल सरकार	२०६४/०९/०९

अनुसूची-६

सार्वजनिक महत्वको वक्तव्य

क्र.सं.	सम्बन्धित मन्त्री	मिति	सार्वजनिक महत्वको व्यहोरा	अधिवेशन
१.	गृह मन्त्री	२०६३/११/०९	तराईमा विगत केही दिनदेखि चलिरहेको आन्दोलनको समयमा भएका जनधनको क्षतिका सम्बन्धमा जानकारी ।	पहिलो
२.	गृह मन्त्री	२०६३/११/२२	मन्त्रिपरिषद्को २१,२०६३ मा बसेको बैठकले रायमाझी आयोगको प्रतिवेदन कार्यान्वयनका लागि आठ दलको बैठकमा छलफल गरिने र व्यवस्थापिका-संसदमा अविलम्व पेश गरिने र राजाको फागुन ७ गतेको अभिव्यक्तिप्रति संसदले गरेको निर्णयलाई मन्त्रिपरिषद्ले उच्च महत्व दिएको सम्बन्धी ।	
३.	गृह मन्त्री	२०६३/११/२५	संसदको नियमावली मस्यौदा समितिले दिएका सुझावहरु र समावेश गर्न बाँकी अन्य समस्याहरुलाई आठ राजनैतिक दलको सहमतिमा अर्को संशोधनको प्रस्ताव यथाशीघ्र व्यवस्थापिका-संसदमा पेश गर्ने सम्बन्धमा ।	
४.	गृह मन्त्री	२०६४/०२/३०	जेठ २९ गते सप्तरीमा घटेको घटनाको सम्बन्धमा ।	
५.	गृह मन्त्री	२०६३/११/०९	जेठ ३१ गते बाराको सिम्रौनगढस्थित मुसरिया गा.वि.स. बस्ने ने.क.पा. माओवादीका जिल्ला सदस्यालाई अपहरण गरी हत्या गरिएको सम्बन्धमा ।	
६.	परराष्ट्र मन्त्री	२०६३/१२/२५	सम्माननीय प्रधानमन्त्रीको नेतृत्वमा १४ औं सार्क शिखर सम्मेलनमा सफलतापूर्वक सहभागी भएर फर्केको जानकारी गराउँदै यस पटकको सार्क सम्मेलनमा अफगानिस्थानले नयाँ सदस्यता पाएको, पहिलो पटक अमेरिका, चीन, जापान, दक्षिण कोरिया, युरोपियन युनियन लगायत अन्य राष्ट्रहरु पर्यवेक्षकको रुपमा सहभागी भएको, South Asian Development Fund स्थापना गर्ने, जसमा नेपनलले ३ करोड ४० लाख डलर व्यहोर्नुपर्ने, सार्क विश्वविद्यालय स्थापना गर्ने, सार्क राष्ट्रका नागरिकहरु विना	

क्र.सं.	सम्बन्धित मन्त्री	मिति	सार्वजनिक महत्वको व्यहोरा	अधिवेशन
			प्रवेशाज्ञा सार्क मुलुकहरुमा आवत-जावत गर्ने, SAARC Food Bank स्थापना गर्ने, सार्क राष्ट्रहरुको गरिबी न्यूनिकरण गर्ने, सार्क राष्ट्रहरुबीचको सम्बन्ध अझ पारस्परिक बनाउने लगायतका विषयहरुको सम्बन्धमा ।	
७.	शान्ति तथा पुनः निर्माण मन्त्री	२०६४/०२/१७	आठ दलको बैठकले बेही दिनदेखि संसद अवरुद्ध भइरहेको विषयमा गम्भीर चासो व्यक्त गर्दै सो विषयलाई समेत मध्यनजर राखी एउटा सहमति कायम गरेको व्यहोरा सदनलाई जानकारी ।	
८.	गृह मन्त्री	२०६४/०३/२७	मा० श्री पद्मलाल विश्वकर्मा लगायत नागरिक समाजका २२ जना नागरिकहरुलाई गिरफ्तार गरिएको सम्बन्धमा ।	दोस्रो
९.	गृह मन्त्री	२०६४/०३/३१	वाग्लुङ जिल्लामा परेको अविरल वर्षाका कारण आएको बाढी-पहिरोले जलजलामा हालसम्म २४ जनाको मृत्यु भएको, २ जनाको उपचारका क्रममा मृत्यु भएको, २ जना सिकिस्त भएकाको काठमाडौंमा उपचार हुँदै गरेको, उक्त बाढी-पहिरोबाट ३२ घर परिवार विस्थापित भएको, त्यस्तै बाजुरामा ५ जनाको मृत्यु भएको, जाजरकोटमा ३ जनाको मृत्यु भएको र हाल सबै ठाउँमा उद्धार कार्य अगाडि बढाइसकिएको साथै सम्बन्धित जिल्लाका मा० सदस्यहरु त्यहाँ पुग्नुभएको जानकारी ।	
१०.	गृह मन्त्री	२०६४/०४/११	हालै तराईमा परेको अविरल वर्षाका कारण तराई क्षेत्रमा ठूलो जनधनको क्षति भएको सम्बन्धमा जानकारी ।	
११.	गृह मन्त्री	२०६४/०४/१२	मधेशका विभिन्न भागहरु जलमग्न भएका छन्, त्यहाँ साना साना फुसका छाना भएका घरहरु भत्किएका छन्, गृह मन्त्रालयमा मिति २०६४ साउन ११ गते बेलुकी दैवी प्रकोप उद्धार समितिको बैठक बसी दाताहरुसँग सहयोग आह्वान गरिएको, जनकपुर र नेपालगन्जमा बाढीका कारण उद्धार सामग्री पुऱ्याउन कठिनाई परेको, सरकारको ाधिन श्रोतले भ्याएसम्म उद्धार कार्यमा सहयोग पुऱ्याइने व्यहोरा जानकारी ।	

क.सं.	सम्बन्धित मन्त्री	मिति	सार्वजनिक महत्वको व्यहोरा	अधिवेशन
१२.	गृह मन्त्री	२०६४/०४/१४	हिजो दोलखाको चरिकोटमा घटेको घटनाका सम्बन्धमा जानकारी ।	
१३.	गृह मन्त्री	२०६४/०४/३१	हिजो मा० सदस्य श्री सोमप्रसाद पाण्डेय माथि भएको सांघातिक आक्रमणको रिकारको तर्फबाट निन्दा गर्दछु, उक्त घटनामा संलग्न अपराधी जोसुकै भएपनि कडा कारवाहीगरिने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दछु, यस घटनामा सम्बन्धमा सुनिल थापा भन्ने व्यक्तिलाई पक्राउ गरि अनुसन्धान भइरहेको छ, देशलाई आतंकित पार्न घट्ेको यस्तो घटना दोहोरिन नदिन सरकार प्रतिवद्ध रहेको र बन्द आह्वानकर्ताहरुलाई पनि त्रासको वातावरण नबनाउन आग्रह गर्दछु भन्नुभयो ।	
१४.	गृह मन्त्री	२०६४/०५/०७	राजाको हैसियतले राजा ज्ञानेन्द्रले प्राप्त गरेको सबै सम्पत्तिहरु राष्ट्रियकरण गर्ने निर्णय गरेको, स्वर्गीय राजा वीरेन्द्रको सम्पत्ति अर्को आदेश नभएसम्म हक हस्तान्तरण गर्न नपाउने निर्णय गरेको, नारायणहिटी, हनुमानढोका, पाटन, भक्तपुर, लमजुङ्ग र गोरखा दरबारहरु केही पुरातत्व विभागको मातहतमा र केही नेपाल सरकारको नाममा रहने र ती दरबारहरुबाट प्राप्त आय नेपाल सरकारको आयमा जम्मा हुने मन्त्रिपरिषद्को निर्णय सदनलाई जानकारी ।	
१५.	शान्ति तथा पुनः निर्माण मन्त्री	२०६४/०८/२९	जनताले लामो समयदेखि प्रतिक्षा गरिरहेको संविधान सभाको निर्वाचनको विषयलाई सात राजनैतिक दलहरुबीच साझा सहमति निर्माण गरिस निर्णयमा पुगेको छ । सात राजनैतिक दलहरुबीच कुनैपनि किसिमको मतभेदलाई कायम नरनखी पूर्ण एकता कायम गरेर मुलुकलाई अग्रगामी दिशामा अग्रसर गराउन राजनैतिक दलहरुले प्रतिवद्धता प्रकट गरेको कुरा सदनलाई जानकारी ।	तेस्रो
१६.	शान्ति तथा पुनः निर्माण मन्त्री	२०६४/१०/०२	मधेशी जनअधिकार फोरम लगायत मधेश/तराईका विभिन्न समूहहरु, आदिवासी/जनजातिहरु, चुरे भावर प्रदेश एकता समाज नेपाल र वादी समुदाय लगायत विभिन्न समूहहरुबाट प्रस्तुत माग र सहमति एवं सम्झौताहरुको कार्यान्वयन स्थितिका सम्बन्धमा सदनलाई जानकारी ।	

क्र.सं.	सम्बन्धित मन्त्री	मिति	सार्वजनिक महत्वको व्यहोरा	अधिवेशन
१७.	परराष्ट्र मन्त्री	२०६४/०९/२६	नेपाल र भारतबीचको सीमाना वैज्ञानिक आधारमा मापन गर्न, त्यसलाई व्यवस्थित गर्न र नेपाली भूमिको संरक्षण गर्न नेपाल सरकार सदैव कटिबद्ध छ । नेपाल सरकारले वैज्ञानिक रुपमा नेपाल भारत सीमा मापन गर्ने कार्यहरु सन् १९८१ देखि अघि बढाउँदै आएको छ । गत महिनामात्र नापी विभागका महानिर्देशकहरुबीचको द्विपक्षीय प्राविधिक समितिको बैठकले दुवै पक्षको सहमति । समझदारीका नेपालको पूर्व देखि पश्चिमसम्मको करिब ९८ प्रतिशत सीमानाको नक्शा निरुपण गर्ने कार्य भइसकेको छ । सुस्ता र कालापानी क्षेत्र अझै विवादित रहेकोले सो क्षेत्रको दुवै पक्षलाई मान्य हुने प्रमाण, कागजात र नक्शाको खोजी गरी तिनीहरुको अध्ययन र छलफलको आधारमा सो विवादलाई सुल्झाउने कार्यलाई तीव्रता दिने ।	
१८.	गृह मन्त्री	२०६४/०९/२८	सबैको सामूहिक प्रयासले मात्रै लोकतमन्त्रिक गणतन्त्रलाई संस्थागत गर्न सकिने हुँदा मधेश, पहाड सबै क्षेत्रका समस्या संविधान सभाको निर्वाचनले मात्रै समाधान हुने भएकाले आन्दोलनरत सबै समूहलाई निर्वाचनमा सहभागी हुन आह्वान गर्दछु भन्नुभयो । साथै निष्पक्ष, स्वतन्त्र र भयरहित वातावरणमा निर्वाचन सम्पन्न गराउनका लागि सरकारले आफ्नो क्षमताको उच्च परिचालन गर्दै यो कुनै पार्टी विशेषले बहुमत ल्याउने नभई सबैको समझा उद्देश्य पूर्ति गर्ने निर्वाचन भएको सम्बन्धमा स्पष्ट ।	

अनुसूची-७

सदनमा अवरोध, नारा तथा घेराउ

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
१.	प्रथम	२०६३/११/२२	मा० श्री यज्ञजीत शाह	"नेपालको अन्तरिम संविधान (पहिलो संशोधन) विधेयक, २०६३" माथिको दफावार छलफलमा भाग लिइसकेपछि उक्त नेपालको अन्तरिम संविधान (पहिलो संशोधन) विधेयक, २०६३ माथि ल्याइएको संशोधनको विषयलाई अस्वीकार गर्दै बैठक वहिष्कार	
२.		२०६३/१२/०९	ने.क.पा. माओवादी	रौतहटको गौरमा भएको झडपमा परि ठूलो संख्यामा ने.क.पा. माओवादीका कार्यकर्ताहरुको हत्या गरिएको सन्दर्भमा मा० श्री कृष्णबहादुर महराले कुरा उठाउनु भएपछि मा० गृहमन्त्रीले जवाफ दिन खोज्नु हुँदा ने.क.पा. माओवादीका मा० सांसदहरु सभामुखको आशन अगाडिको वेलमा आई नारा लगाउनु भएको	बैठक स्थगित भएको र चैत ११ गतेको बैठकमा सार्वजनिक महत्वको प्रस्ताव पारित भएपछि बैठक सुचारु
३.		२०६३/१२/१४	ने.क.पा. माओवादी	नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा ४३ अनुसार राजनैतिक सहमति र जनआन्दोलनको भावना अनुरुप सरकार अगाडि नबढेको विषयमा ने.क.पा. माओवादीका मा० सांसदहरु सभामुखको	बैठक स्थगित भएको

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
				आसन अगाडिको वेलमा आई नारा लगाउनु भएको	
४.		२०६३/१२/२९		अन्तरिम सरकारको साझा सहमतिको न्यूनतम कार्यक्रमको आधिकारिकतालाई लिएर अधिकांश मा० सदस्यहरुले प्रश्न उठाउनु भएको	सभामुखले उक्त सहमति सदनमा पेश गर्न आइसकेको जानकारी गराउँदा पनि मा० सदस्यहरुले सो सहमतिको दस्तावेजमा त्रुटी रहेको भनेपछि सभामुखले अर्को बैठकमा छलफल गरिने सो दस्तावेज उपलब्ध गराउन सरकारलाई निर्देश
५.		२०६४/०१/०५	ने.क.पा. माओवादी	जनमुक्ति सेनाको क्यान्टनमेन्टको उचित व्यवस्था गर्नुपर्ने, वाई. सि. एल. को कार्यालयमा सरकारले छापा मारेको सम्बन्धमा मा० गृहमन्त्रीले माफी माग्नु पर्ने, निर्वाचन क्षेत्र निर्धारण आयोगको निर्णय बदर गरिनुपर्ने लगायतका विषयलाई लिएर ने.क.पा. माओवादीका सबै मा० सदस्यहरुले सभामुख आशन अगाडि वेलमा आई विभिन्न किसिमका नारा लगाउनु भएको	बैठक स्थगित भएको
६.		२०६४/०१/०६	मा० श्री हृदयेश त्रिपाठी लगायत विभिन्न दल	मधेशी जनताको भावना विपरीतको निर्वाचन क्षेत्र निर्धारण आयोगको प्रतिवेदन खारेज गर्न र मधेशी	बैठक स्थगित भएको

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
				आन्दोलनकारीहरुसँग वार्ता गरेर समस्या समाधान गर्न आग्रह गर्दै विभिन्न दलका मा० सदस्यहरुले सभामुख आशन अगाडि वेलमा आई विभिन्न किसिमका छुट्टाछुट्टै नाराहरु लगाउनु भएको	
७.		२०६४/०१/१०	तराई क्षेत्रबाट प्रतिनिधित्व गर्ने मा० सदस्यहरु	तराई क्षेत्रबाट व्यवस्थापिका-संसदमा प्रतिनिधित्व गर्नुहुने केही मा० सदस्यहरुले सभामुख आशन अगाडि वेलमा आई विभिन्न किसिमका नाराहरु लगाउनु भएको	बैठक स्थगित भएको
८.		२०६४/०१/१२	ने.क.पा. (माओवादी) का सांसदहरु र तराई क्षेत्रबाट व्यवस्थापिका-संसदमा प्रतिनिधित्व गर्नुहुने केही मा० सदस्यहरु	सभामुख आशन अगाडि वेलमा आई विभिन्न किसिमका नाराहरु लगाउनु भएको	बैठक स्थगित भएको
९.		२०६४/०१/३१	तराई क्षेत्रबाट व्यवस्थापिका-संसदमा प्रतिनिधित्व गर्नुहुने केहि मा० सदस्यहरु र राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	सभामुख आशन अगाडि वेलमा आई विभिन्न किसिमका नाराहरु लगाउनु भएको	बैठक स्थगित भएको २०६४ जेठ १७ गतेको बैठकमा आठ दलको बैठकले केही दिनदेखि संसद अवरुद्ध

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
					भइरहेको विषयमा गम्भीर चासो व्यक्त गर्दै सो विषयलाई समेत मध्यनजर राखि एउटा सहमति कायम गरेको व्यहोरा सदनलाई जानकारी गराएपछि सदन सुचारु
१०.	दोस्रो	२०६४/०३/२७	ने.क.पा. माओवादीका मा० सदस्यहरु र जनमोर्चा नेपालका मा० श्री कमानसिंह लामा	व्यवस्थापिका-संसदका मा० सदस्य श्री पद्मलाल विश्वकर्मा लगायत नागरिक समाजका केही व्यक्तिहरुलाई सिंहदरवार परिसरबाट गिरफ्तार गरिएको विषयमा आपत्ति प्रकट गर्दै सदन चलिरहेका वखत माननीय सदस्यलाई गिरफ्तार गरिएकोमा गृहमन्त्रीले माफी माग्नुपर्ने र यस विषयमा तुरुन्त सदनमा आएर स्पष्ट पार्नुपर्ने माग राख्दै वेलमा आई नारा लगाउन थालेको	बैठक पन्ध्र मिनेटको लागि स्थगित भएको । त्यसपछि बसेको बैठकमा गृह मन्त्रीले जवाफ दिएपछि सदन सुचारु
११.		२०६४/०४/२४	नेकपा माओवादी	बजेट पारित गर्ने प्रकृयामा “मत दिन्न” भन्ने पक्षमा रहेको जानकारी गराई नारा लगाउँदै बैठकबाट बाहिर गएको ।	
१२.		२०६४/०४/२९	नेकपा माओवादी	वेपत्ता पारिएका नागरिकहरुको सम्वन्धमा छानविन गरि सार्वजनिक गर्न अधिकार सम्पन्न आयोग गठन	

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
				नगरिएको, संविधानसभाको निर्वाचन गराउन दलहरु सम्वेदनशील रुपमा नलागेको, साम्प्रदायिक नारा लिएर हिंड्नेहरुलाई कारवाही नगरेको भन्दै नारा लगाउँदै बैठक बहिष्कार गरी गएको	
१३.		२०६४/०५/०२	मा० श्री गणेश साह र मा० श्री नन्दकुमार प्रसाई	संयुक्त वाममोर्चा, नेपालको तर्फबाट आधिकारीक अध्यक्षलाई आठ दलको बैठकमा प्रतिनिधित्व गराउनु पर्नेमा संयुक्त वाममोर्चा, नेपालको विधान विपरीत प्रतिनिधित्व गराइएकोले भन्दै नारा लगाउँदै सदन बहिष्कार	

प्रकाशन समिति

प्रतिनिधि सभाको सचिव गोपालनाथ योगी	संयोजक
राष्ट्रिय सभाको सचिव राजेन्द्र फुयाल	सदस्य
सचिवालय सचिव डा. भरतराज गौतम *	सदस्य
सचिवालय सचिव ध्रुवप्रसाद घिमिरे सदस्य	
सहसचिव (कानून) अर्जुन कुमार खड्का सदस्य	
सहसचिव वशीराज पौडेल (२०७६/११/०२ सम्म) सदस्य	
सहसचिव घनिन्द्रराज चिमौरिया (२०७६/११/०५ देखि) सदस्य	
उपसचिव बसन्तराज सिग्देल सदस्य	
उपसचिव रामकुमार पौडेल सदस्य	
उपसचिव (कानून) उर्मिला जि.सी.	सदस्य
कम्प्युटर अधिकृत सुरेश राज सेढाई सदस्य	
शाखा अधिकृत राजन घिमिरे सदस्य-सचिव	

सहयोगी समूह

नायब सुब्बा अर्जुन पौड्याल
खरिदार प्रविन लागे
कार्यालय सहयोगी रोशनी के. सी.
कार्यालय सहयोगी अनुप मिश्र

मुद्रणतर्फ

मुद्रण अधिकृत बाबुराजा महर्जन	मुद्रण अधिकृत रोवन प्रजापति
सिनियर प्रेस टेक्निसियन गम्भीरमान सिंह	सिनियर प्रेस टेक्निसियन राजेन्द्र प्रसाद लामिछाने
सिनियर प्रेस टेक्निसियन प्रेमबहादुर चन्द	प्रेस टेक्निसियन कृष्णकला पौडेल
प्रेस टेक्निसियन माधव पौडेल	प्रेस टेक्निसियन विनोद न्यौपाने
प्रेस टेक्निसियन विमला बुढा	कार्यालय सहयोगी मदन गिरी

---

* मिति २०७७ वैशाख २२ देखि संघीय संसदको महासचिवमा नियुक्त हुनुभएको ।

मुद्रक : संघीय संसद सचिवलाय, अफसेट प्रेस